НЕ ЗАДЕРЖИВАЙ ГАЗЕТЫ БОЛЕЕ 1 ЧАСА

Пралетары ўсіх краёў, злучайцеся!
Proletariusze wszystkich krajów, łączcie się
Пролетарии всех стран, соединяйтесь!

САВЕЦКАЯ БЕЛАРУСЬ

XII год выданьня
Штодзённая газэта

ОРГАН ЦЭНТРАЛЬНАГА ВЫКАНАЎЧАГА КАМІТЭТУ РАБОЧЫХ, СЯЛЯНСКІХ І ЧЫРВОНАЙ АРМІІ І САВЕТУ НАРОДНЫХ КАМІСАРАЎ БЕЛАРУСКАЙ С. С. Р.

СУБОТА
11 ліпеня 1931 г.
№ 157 (3246)

Белорусская Советская Энциклопедия
Научная библиотека
Национальная академия наук Беларуси
Библиотека СССР им. Ленина

Няхай жыве Чырвоная армія--слаўны вартавы савецкіх межаў!

БССР была, ёсьць і будзе верным фарпостам Савецкага Саюзу на рубяжы з капіталістычным сьветам

М. Гнілякевіч

АДЗІНАЦЦАЦЬ ГОД ЗМАГАНЬНЯ ЗА ЛЕНІНСКУЮ НАЦЫЯНАЛЬНУЮ ПАЛІТЫКУ У БССР

11 ліпеня 1920 г. зьяўляецца канцом аднэй з самых сумных старонак гісторыі існаваньня нашай рэспублікі, канцом прыгнечаньня працоўных мас, заняпаду і разбурэньня народнай гаспадаркі і пачаткам вольнага жыцьця працоўных усіх нацыянальнасьцяй, што жывуць на тэрыторыі БССР, пачаткам аднаўленьня і нячуванага палітычнага, эканамічнага, і культурнага росквіту Беларускай ССР.

Савецкая Беларусь за адзінаццаць год існаваньня прайшла гігантцкі гераічны шлях, шлях ад кабалы абшарнікаў, капіталістычнай эксплёатацыі і нацыянальнага рабства да завяршэньня пабудовы фундамэнту сацыялістычнай эканомікі.

Аднавіўшы народную гаспадарку, разбураную імпэрыялістычнай і грамадзянскай вайной, акупацыямі і бандытызмам, працоўныя ўсіх нацыянальнасьцяй Савецкай Беларусі перайшлі да сацыялістычнай рэканструкцыі гаспадаркі. Згуртаваныя навакол Камуністычнай партыі працоўныя БССР з энтузіязмам і вялікім гэраізмам, ужываючы мэтады сацыялістычнай працы—сацспаборніцтва і ўдарніцтва,—пасьпяхова ажыцьцяўляюць індустрыялізацыю краіны, калектывізацыю сельскай гаспадаркі.

Шпаркія і ўсё нарастаючыя тэмпы індустрыялізацыі БССР ствараюць моцную эканамічную аснову для ліквідацыі сьлядоў фактычнай няроўнасьці—спадчыны нацыянальнай палітыкі царызму. На аснове індустрыялізацыі значна ўзрасла колькасьць пралетарыяту. Адначасова з ростам буйнай прамысловасьці ўзрасла і разьвілася каапэрацыйная саматужная прамысловасьць як у горадзе, так і ў мястэчку і на вёсцы. Ліквідавана беспрацоўе.

Адначасова з ростам пралетарыяту БССР значна расьце і дабрабыт працоўных мас.

Ператварыўся і твар вёскі. Месца прымітыўнага земляробства усё больш і больш займае прадукцыйная калектывізаваная гаспадарка, якая ў сучасны момант ўжо ахапіла 40 з лішнім процантаў усіх бядняцка-серадняцкіх гаспадарак.

Калі-ж да гэтага дадаць, што рост прамысловасьці БССР перавышае агульны рост прамысловасьці па Саюзе ССР (169,1 проц. у БССР супроць 124 проц. па Саюзе ССР), дык стане зусім зразумелым, што правільнае вырашэньне нацыянальнага пытаньня, якое заключаецца ў тым, «каб зьнішчыць тую адсталасьць (гаспадарчую, палітычную і культурную) нацыянальнасьцяй, якую яны атрымалі ў спадчыну ад мінулага, каб даць адсталым народам магчымасьць дагнаць цэнтральную Расію ў дзяржаўных, культурных і гаспадарчых адносінах» (СТАЛІН)—стала ў нас рэальнай сапраўднасьцю.

Мы маем таксама вялізарнейшыя дасягненьні ў справе будаўніцтва сацыялістычнай нацыянальнай культуры. Савецкая Беларусь зьяўляецца ПЕРШАЙ з усіх рэспублік Савецкага Саюзу, якая ўвяла ўсеагульнае абавязковае навучаньне. Мы ахапілі школамі каля 97 проц. дзяцей узросту ад 8 да 10 год. Мы ўвялі абавязковую ліквідацыю няпісьменнасьці працоўных БССР да 45 гадовага ўзросту. Толькі за апошнія два гады лікпунктамі ахоплена каля 700.000 чалавек дарослага працоўнага насельніцтва.

Вялізарныя посьпехі мы маем таксама ў справе разьвіцьця самай адсталай у мінулым галіны культурнага будаўніцтва—сярэдняй і вышэйшай прафэсыянальнай асьветы: мы на сёньняшні дзень маем 65 тэхнікумаў і 20 школ фабзавучу, вышэйшых навучальных устаноў мы маем 13, рабфакаў 24.

Мы маем нябывалы рост выдавецкай справы. Адным Белдзяржвыдавецтвам выладзена ў 1929-30 годзе 1815 розных назваў кніжак; часопісаў у Савецкай Беларусі ёсьць 20, газэт цэнтральных—14 (з іх 6 на нацмовах) і раённых—32.

Нашы дасягненьні ў галіне будаўніцтва культуры нацыянальнай па форме і сацыялістычнай па зьместу характарызуюцца ня толькі вышэйадзначанымі колькаснымі паказчыкамі,—значныя посьпехі мы маем таксама па лініі якаснага палепшаньня нашай культурнай справы. Так, напрыклад, значна вырасла рабочая праслойка ва ўсіх нашых навучальных установах, асабліва ў рабфаках. Закладзена значная база па падрыхтоўцы пралетарскіх навуковых кадраў: у сучасны момант рознымі навучальнымі і навуковымі ўстановамі падрыхтоўваюць 260 асьпіран таў—выхадцаў з рабочых і працоўных сялянскіх мас. Разам з гэтым шырока мабілізавана марксыцка-навуковая грамадзкасьць на змаганьне з уплывамі буржуазных тэорый у розных галінах навукі.

На фоне агульнага росту эканамічнага і культурнага разьвіцьця краіны мы маем значныя посьпехі ў справе ўздыму эканамічнага і культурнага добрабыту нацменшасьцяй, якія насяляюць БССР, у справе ўцягненьня рабочых і працоўных нацменшасьцяй ў сацыялістычнае будаўніцтва.

Савецкая ўлада неўхільна і пасьлядоўна праводзячы ў жыцьцё, настаўленую спачатку існаваньня БССР задачу ажыцьцяўленьня фактычнага раўнапраўя працоўных усіх нацыянальнасьцяй, асабліву ўвагу надае ўздыму гаспадарчага і культурнага становішча працоўных яўрэяў.

З усіх нацыянальнасьцяй Беларусі больш за ўсё прыгнечаньня і гвалту цярпела пры царскім ўрадзе яўрэйская нацыянальнасьць. Шырокія працоўныя яўрэйскія масы царскай палітыкай былі загнаны ў эканамічны тупік. Пры гэтым трэба падкрэсьліць, што яўрэйскае насельніцтва на колькасьці займае ПЕРШАЕ месца сярод нацменшасьцяй у БССР. Да ўсяго насельніцтва БССР яно складае 8,19 проц., а да гарадзкога—40,12 проц.

Вось чаму партыя і савецкая ўлада ўдзеляла і ўдзяляе асаблівую ўвагу абслугоўваньню працоўных яўрэяў. Зараз, дзякуючы шпаркаму тэмпу разьвіцьця нашай прамысловасьці і сацыялістычнай перабудовы сельскай гаспадаркі з аднаго боку і з другога асобным мерапрыемствам, якія ажыцьцяўляюцца кампартыяй і савецкім урадам па эканамічным упраўкаваньні працоўных яўрэйскага насельніцтва, гэты «тупік» зьніштчаецца і вастрата «яўрэйскага пытаньня» паступова адпадае.

За апошнія часы значная колькасьць яўрэйскай працоўнай беднаты ўцягнута ў прамысловасьць. Каля 3 тысяч сямей яўрэйскай беднаты ўпрадкавана па лініі кампрамкаапэрацыі. Колькасьць яўрэйскіх сямей, аб'яднаных у калгасы ў апошнія паўтара гады ўзрасла больш чым у 2 разы—з 2.145 сямей у сярэдзіне 1929 году да 4.862 у канцы 1930 году. Большасьць некваліфікаванай часткі яўрэйскай беднаты ўцягнута ў вытворчую работу па лініі шляхбудаўніцтва, лесараспрацовак.

Значнае палепшаньне эканамічнага становішча працоўнага яўрэйскага насельніцтва і мяркуемыя ўрадам Савецкай Беларусі далейшыя мерапрыемствы даюць нам поўную упэўненасьць, што і ў далейшым дырэктывы партыі па вырашэньні мястачковай праблемы будуць пасьпяхова ажыцьцяўлены.

Вялізарныя дасягненьні мы можам адзначыць таксама і ў адносінах да іншых нацыянальнасьцяй, як напрыклад: польскае сельскае працоўнае насельніцтва на 20-е мая г. г. ахоплена калектывізацыяй на 60 проц., пры чым некаторыя нацыянальныя польскія саветы, як Лозінскі і Аляксандраўскі калектывізаваны на 100 проц. Бядняцка-серадняцкія гаспадаркі латыскага насельніцтва калектывізаваны ў сярэднім да 54 проц. і літоўскага прыблізна столькі-ж. Гаспадаркі-ж татарскага насельніцтва ў мясцох кампактнага яго засяленьня калектывізаваны звыш як на 60 проц.

Культурнае разьвіцьцё нацменшасьцяй БССР на роднай мове адбываецца з няменшымі тэмпамі, чым агульна-культурнае будаўніцтва краіны.

Разам з ростам агульнай сеткі школ значна расьце таксама сетка яўрэйскіх, польскіх, літоўскіх, латыскіх і украінскіх школ, існуюць яўрэйскія і польскія тэхнікумы, яўрэйскі, польскі, літоўскі і латыскі сэктары пры БАН. Павялічваецца сетка нацыянальных хат-чытален і чырвоных куткоў, арганізаван яўрэйскае і польскае аддзяленьні рабфаку, ўтвораны 2 яўрэйскіх і 1 польскі тэатры і яўрэйская дзяржаўная капэла. Асабліва буйна вырасла выдавецкая справа на нацмовах: за 1930 г. выдана Беларускім аддзяленьнем Цэнтравыдату каля паўмільёна экзэмпляраў розных кніг на нацмовах.

У мэтах утварэньня неабходных умоў для падвышэньня культурна-эканамічнага ўзроўню працоўных мас ўсіх нацменшасьцяй і ўцягненьня іх у сацыялістычнае будаўніцтва ўсім нацменшасьцям забясьпечана права звароту ва ўсе ўстановы і арганізацыі на іх роднай мове, а ў мясцох з кампактным насельніцтвам тэй ці іншай нацменшасьці арганізаваны нацыянальныя саветы і суды, у якіх усё справаводзтва вядзецца на роднай мове. Зараз ёсьць у БССР яўрэйскія, польскія, расійскія, латыскія, літоўскія, украінскія і нямецкія нацсаветы—а ўсяго 74; міжраённых нацыянальных народных судоў ёсьць 13—10 яўрэйскіх, 2 польскіх і 1 латыскі.

У Савецкай Беларусі пасьлядоўна праводзіцца палітыка інтэрнацыяналізацыі прадпрыемстваў. Нацыянальны склад рабочых цэнзавой прамысловасьці ў 1930 г. вызначаўся у наступным: беларусоў—47,3 проц., яўрэяў—37,6 проц., расейцаў—7,8 проц. палякаў—4,8 проц. і іншых 2,5 проц. Па пасобных галінах прамысловасьці нацыянальны склад рабочых хістаецца вельмі рэзка. Напрыклад, у папяровай, дрэваапрацоўчай, мэталюргічнай прамысловасьці і па апрацоўцы мінэралаў пераважную колькасьць складаюць беларусы; у паліграфічнай, швейнай, скуранай і абутковай—яўрэі. Пра водзімымі мерамі па інтэрнацыяналізацыі прадпрыемстваў мы дабіліся некаторага павышэньня ўдзельнай вагі беларускіх рабочых, дзе пераважную колькасьць складалі яўрэі і наадварот—яўрэйскіх рабочых там, дзе пераважную колькасьць складалі беларусы, як напрыклад, у органах транспарту, сувязі і г. д.

Усіх гэтых буйных посьпехаў мы дасягнулі дзякуючы ўзмацненьню дыктатуры пралетарыяту, дзякуючы правільнай генэральнай лініі нашай партыі на індустрыялізацыю краіны, на сацыялістычную рэканструкцыю сельскай гаспадаркі, дзякуючы правільнай ленінскай нацыянальнай палітыкі, накіраванай да зьнішчэньня эканамічнай і культурнай няроўнасьці народаў.

Разгортваньне наступленьня сацыялізму па ўсім фронце, пасьпяховае пра вядзеньне сацыялістычнай рэканструкцыі сельскай гаспадаркі і ліквідацыя на базе суцэльнай калектывізацыі кулацтва, як клясы, упартая барацьба за завяршэньне пабудовы фундамэнту сацыялістычнай эканомікі ў 1931 г. праходзіць ва ўмовах напружанай клясавай барацьбы.

Рэшткі капіталістычных элемэнтаў і контррэвалюцыйный буржуазнай інтэлігэнцыі, пры дапамозе замежнай імпэрыялістычнай буржуазіі імкнуліся перашкодзіць ажыцьцяўленьню пяцігодкі ў чатыры гады, імкнуліся распаўсюджыць свой уплыў ня толькі па эканамічнай лініі, але таксама і на ідэолёгічным фронце ва ўсіх галінах культурнага будаўніцтва.

Вялікадзяржаўныя шавіністы, контррэволюцыйныя беларускія нацыяналдэмакраты, нацыяналісты і шавіністы іншых колераў, змагаючыся з дыктатурай пралетарыяту за рэстаўрацыю капіталізму ў БССР, паставілі сваей задачай затармазіць індустрыялізацыю краіны, давесьці нерэальнасьць узятых тэмпаў сацыялістычнага будаўніцтва і з гэтай прычыны зьнізіць іх, узяць курс на разьвіцьцё ў першую чаргу сельскай гаспадаркі, а потым ужо прамысловасьці, перавесьці БССР на шлях капіталістычнага разьвіцьця, а савецкую культуру зрабіць нацыянальна-буржуазнай па зьместу. Рабочая кляса пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі вяла і вядзе бязьлітасна барацьбу з вялікадзяржаўным шавінізмам, як галоўнай небясьпекай на даным этапе, выкрыла твар контррэвалюцыйнага беларускага нацыяналдэмакратызму, выкрыла і разьбіла буржуазныя тэорыі, якія былі накіраваны на змаганьне з дыктатурай пралетарыяту за рэстаўрацыю капіталізму праз сувязь з контррэвалюцыйнымі элемэнтамі ў нашай краіне і з так званымі «беларускімі дзеячамі» буржуазнай фашыстоўскай Польшчы. Камуністычная партыя правяла і праводзіць рашучую барацьбу супроць усіх ухілаў ад генэральнай лініі партыі, супроць правага ўхілу ў першую чаргу, як найбольш небясьпечнага на даным этапе.

На сёньняшні дзень мы можам сказаць, што на шляху правільнага ажыцьцяўленьня Ленінскай нацыянальнай палітыкі клясавы вораг разьбіты. Але было-б вялікай памылкай, калі-б мы лічылі, што ворагі, перашкаджаючыя правядзеньню і ажыцьцяўленьню Ленінскай нацыянальнай палітыкі, канчаткова дабіты. Нашы ворагі ў справе правядзеньня нацыянальнай палітыкі не склалі сваёй зброі. Прадбачачы блізкую пагібель, яны супраціўляюцца і будуць супраціўляцца з усёй сілай. Але пры максымальным уздыме энтузіязму і рэвалюцыйнай волі рабочых і ўсіх працоўных мас нашай краіны, пад кіраўніцтвам Камуністычнай партыі, мы канчаткова пераможам клясавага ворага. Вядучы няпрымірымую барацьбу з вялікадзяржаўным шавінізмам, як галоўнай небясьпекай, мясцовымі нацыяналізмамі ўсіх колераў, з нацыянал-опортунізмам і прымірэнцтвам да іх—мы забясьпечым у далейшым пасьпяховае ажыцьцяўленьне Ленінскай нацыянальнай палітыкі, накіраванай на эканамічны ўздым і шырокае разьвіцьцё савецкай культуры—нацыянальнай па форме і сацыялістычнай па зьместу.

Сацыялістычная стройка ў БССР ва ўсім разгары. Пяцігодка пасьпяхова выконваецца ў чатыры гады. Замацоўваецца яшчэ больш, на падставе вытворчай змычкі пралетарскага гораду і вёскі, саюз рабочай клясы і асноўных мас сялянства. Пашыраецца калгасны рух, які пераходзіць у суцэльную калектывізацыю і ліквідацыю на гэтай базе кулацтва, як клясы. Калгаснікі зьяўляюцца сапраўднай апорай партыі і Савецкай улады на вёсцы. Калгаснае сялянства—цэнтральная фігура земляробства.

Усё больш і больш укараняюцца ў масу працоўных сацыялістычныя мэтады работы.

Пад правільным кіраўніцтвам Камуністычнай партыі і пры падтрыманьні Савецкага Саюзу рабочая кляса Беларускай ССР, перамагаючы цяжкасьці роста і змагаючыся за бальшавіцкія тэмпы рэканструкцыі народнай гаспадаркі краіны, усё бліжэй падыходзіць да канечнай мэты—сацыялізму. Ні шкодніцкая дзейнасьць контррэвалюцыянэраў унутры краіны, ні імкненьні міжародных буржуазіі да інтэрвэнцыі ня змогуць зьвярнуць з гэтага шляху рабочую клясу БССР і ідучыя за ёй працоўныя масы.

У агні клясавых баёў

Заходняя Беларусь пад ботам польскага фашызму

Заходняя Беларусь стогне пад ярмом польскага фашызму. Руйнуючы крызіс усёй польскай гаспадаркі асабліва востра, з асаблівай сілай праявіўся ў Заходняй Беларусі. Гарбарная прамысловасьць, дрэваапрацоўчая прамысловасьць Заходняй Беларусі зусім спынілі сваю працу. Значна скарацілася работа на гутах непамерна вялікі процант зруйнаваных, збанкрутаваных дробных майстэрняў шавецкіх і кравецкіх. Беспрацоўе прыняло жудасныя памеры.

Кожны дзень польскі друк паведамляе аб баявых выступленьнях, галодных паходах беспрацоўных, кожны дзень польскі друк паведамляе аб масавых арыштах, аб упартай сутычцы дэманстрантаў, аб забойствах. І сапраўды, на працягу апошняга месяца бадай што ня было ніводнага дня калі-б у Вільні, Беластоку і інш. гарадох Заходняй Беларусі, як і ўсёй Польшчы ня было выступленьня беспрацоўных, ня было заўзятай бойкі з паліцыяй.

Капіталісты—жывадэёры імкнуцца выкарыстаць з крызісу за кошт працоўных мас і вядуць сыстэматычнае зьніжэньне заработку. Калёніяльная палітыка польскага фашызму, люты тэрор спрыяюць прыдушэньню працоўных мас спрыяюць абграбленьню іх фабрыкантамі, памешчыкамі. Пралетарыят і бядняцка - сераднякія масы сялянства пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі вядуць атаку капіталістаў і пераходзяць самі ў контрнаступленьне. За апошні час на абшарах Заходняй Беларусі як і ва ўсёй Польшчы хваля забастовачнага руху прымае ўсё большыя і большыя памеры, а забастоўкі праходзяць усё больш упарта, бо кіраўніцтва забастоўкамі ўсё часьцей ажыцьцяўляецца камуністычнай партыяй.

Так, з 25 чэрвеня забаставалі рабочыя на пабудове чыгункі Дукшта-Друя, якая вызначаецца для вайсковых мэтаў. Бастуючыя дамагаюцца падвышэньня заработку на 30 проц. Такая-ж баявая забастоўка прайшла ў Вільні ў цагельні Міліёўскага. Рабочыя дамагаюцца падвышэньня заработку з 3-х злотых да 4 за 1.000 цэглаў. З 1-га ліпеня бастуюць усе краўцы як жаночых, так і мужчынскіх майстэрняў у Вільні. Бастуюць таксама стэрняў у Вільні. Бастуюць таксама кіпялюшнікі. У Беластоку адбыўся мітынг 1.500 тэкстыльшчыкаў, на якім рабочыя выказаліся за абвешчаньне забастоўкі.

Барацьба пралетарыяту і працоўных мас Польшчы, Заходняй Украіны і Заходняй Беларусі з кожным днём абвастраецца. Зруйнаваны, даведзеныя да жабрацтва, да поўнай нэндзы, голаду мілітарная палітыкай польскага фашызму працоўныя масы вядуць упартую барацьбу супроць фашыцкай дыктатуры, дамагаюцца работы і хлеба, вядуць барацьбу за дыктатуру пралетарыяту.

За 11 год панаваньня польскай буржуазіі на Заходняй Беларусі, працоўныя масы зруйнаваны, абадраны, даведзены да канчатковай руіны. Рабочыя ня маюць работы, ня маюць хлеба. Голад, беспрацоўе неадступны спадарожнік на працягу ўсіх год панаваньня буржуазіі.

На вёсцы селянін ня толькі не атрымаў зямлі, але фашыцкая «аграрная рэформа» (выдзяленьне на хуторы) адбірае тую зямлю, якой карыстаўся бядняк селянін да гэтага часу. Так, ліквідуюцца сэрвітуты (супольныя пашы) і зямлю ад сэрвітутаў забіраюць абшарнікі. Аграрная палітыка польскага фашызму выразна накіравана на падтрыманьне беларускага кулака, на падтрыманьне асадніка, памешчыка і на зруйнаваньне бедняка і сераднякa.

Масавыя экзэкуцыі, продаж рэчаў за падаткі дасягнулі жахлівых памераў. Запазычанасьць бядняцка-сераднякіх гаспадарак натолькі вялікая, што калі прадаць нават усю яго маёмасьць, дык ня хопіць выплаціць падатковага доўгу, (паасобныя гаспадаркі маюць па 600—700 злотых падатковай запазычанасьці). Зарабіць пабочна няма дзе, ніякай работы, ніякага будаўніцтва аброч некалькіх вастрогаў на Заходняй Беларусі фашыцкі ўрад не праводзіць. Вось чаму ў апошнія гады як сыстэма спагнаньня падаткаў уведзена экзэкуцыя.

Бядняцка-сераднякія масы сялянства даюць актыўны адпор і часта густа пратаняюць падатковых экзэкутараў і паліцыю з лапатамі, з сахарамі з сваіх вёсак. Падамо толькі некалькі фактаў: у вёсцы Насілава Маладэчанскага павету падатковы чыноўнік забраў падушкі, пасьцілкі і інш. хатнія рэчы ў аднаго бедняка селяніна за падаткі. Зараз-жа сабралася ўся вёска за выключэньнем кулакоў. Сяляне ўзброіліся лапатамі, сякерамі і адабралі рэчы, прагналі экзэкутара. На другі дзень прыехаў вялікі атрад коннай паліцыі, аднак і на гэты раз спатнаць падатку ня прышлося ,бо сталі падыходзіць бедняк і сераднякі сяляне іншых вёсак. Уночы паліцыя напала і ўчыніла шматлікія зрышты, сярод сялян, якіх падазравала, што яны зьяўляцца ініцыятарамі самааброны. Аднак, гэта не памагло, бо і на другі і на трэці дзень адпор мас ня зьменшыўся, а наадварот яшчэ пасіліўся.

Такіх фактаў можна падаць дзесяткі тысяч. І што характарна, што самааборона ад фашыцкіх экзэкутараў прымае масавы характар,—салідарныя выступеньні цэлых вёсак.

Гаспадарчы развал, набліжэньне да катастрофы ва ўсёй Польшчы з асаблівай сілай, а асаблівай глыбінёй выяўляецца ў Заходняй Беларусі. Масавая галеча, паўлэрызацыя, сыстэматычны голад, эпідэміі і павольнае вымірань не вось жніва панаваньня буржуазіі. Рабочая кляса, бядняцка-сераднякія масы сялянства вядуць упартую барацьбу з фашыцкай дыктатурай і яго агентурай сацыял і нацыянал фашыстамі.

Аб культурных «дасягненьнях» працоўных мас Заходняй Беларусі цяжка напісаць хоць бы слова, бо фактычна такіх дасягненьняў абсалютна няма. Няма ніводнай першапачатковай школы на беларускай мове. Паміжнутыя для палітычных махляроў Луцкевічаў, Астроўскіх дзьве беларускія гімназіі ў Клецку і ў Вільні, адна (Клецкая) ужо зачынена, Віленская-ж працягвае яшчэ свае мізэрнае існаваньне. Нацыянал-фашысты Луцкевіч, Астроўскі, Станкевіч, Ярэміч і інш. водкіды, гэтыя агенты польскай ахранкі дапамаглі фашыцкаму ўраду разьбіць масавую арганізацыю таварыства Беларускай школы, якое вяло ўпартую барацьбу за здабыцьцё школы для працоўных мас Заходняй Беларусі на роднай мове.

11 год панаваньня буржуазіі «незалежнай» Польшчы на Заходняй Беларусі, 11 год сумеснай дружнай работы беларускай буржуазіі і польскай па падрыхтоўцы вайны, збройнага нападу на СССР, па прыгнечаньні, ўціску і эксплёатацыі працоўных мас Заходняй Беларусі прывялі да поўнага банкруцтва нацыянальнай палітыкі польскай буржуазіі, прывялі да поўнага банкроцтва палітыкі нацыянал-фашыстаў Луцкевічаў—Ярэмічаў. У самых глухіх-мядзьвежых кутках Заходняй Беларусі пабываў штых і бізун паліцыянта гуляючы па сьпінах селяніна бедняка, бізун асадніка, бізун карных экспэдыцый.

11 год гераічнай барацьбы пралетарыяту, гераічнай барацьбы бядняка-сераднякіх мас сялянства пад кіраўніцтвам комуністычнай партыі Заходняй Беларусі разам з пралетарыятам усёй Польшчы, 11 год нясупынной барацьбы супроць дыктатуры буржуазіі, за дыктатуру пралетарыяту. Дзесяткі тысяч лепшых адданейшых барацьбітоў за справу рабочае клясы гінуць у астрогах, сотні пабітых, пакалечаных, дзікі разгул белага тэрору, сьвіст нагайкі і звон ланцугоў вечная катарга, катаваньні ў дэфэнзывах, забойствы з-за вугла—ўсё гэта не змагло стрымаць, не змагло задушыць барацьбы працоўных мас за сацыяльнае і нацыянальнае вызваленьне. У 11-ю гадавіну пралетарыят і працоўныя масы Заходняй Беларусі яшчэ вышэй узьнімуць сьцяг рэвалюцыйнай барацьбы, яшчэ шчыльней згуртуюць свае рады вакол слаўнай, загартаванай ў баёх кампартыі Заходняй Беларусі, будуць весьці барацьбу за поўнае сацыяльнае і нацыянальнае вызваленьне.

Рабочая кляса, калгаснікі, усе працоўныя БССР памятаюць часы крывавага бізуна белапанскай акупацыі. За 11 год гераічнай творчай работы працоўныя БССР пры братэрскай дапамозе працоўных СССР пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі ня толькі загаілі раны нанесеныя акупантамі, ня толькі аднавілі зруйнаваныя мястэчкі і гарады, вёскі, а дамагліся вялізарнейшых нябачных немагчымых для капіталістычнага сьвета посьпехаў. З адсталай беднай краіны Савецкая Беларусь гігантцкімі крокамі, шпаркімі тэмпамі ператвараецца ў індустрыяльна-калгасную.

Пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі, у барацьбе на два фронты, супроць правага і «левага» апартунізму, мы дамаглісь вялізарнейшых посьпехаў ва ўсіх галінах сацыялістычнага будаўніцтва. Новыя фабрыкі і заводы, сацыялістычная перабудова сельскай гаспадаркі, стварэньне шырокай сеткі школ на беларускай, яўрэйскай, польскай, расійскай і інш. мовах, стварэньне вышэйшых навучальных устаноў, пабудова ўнівэрсытэту і г. д. цэлая сетка хат-чытальняў, рабочых клюбаў, дамоў адпачынку, усё гэта дасягнута дзякуючы правільнаму кіраўніцтву ленінскага ЦК, дзякуючы правільнаму правядзеньню ленінскай нацпалітыкі.

Партыя і рабочая кляса нанесьлі рашучы ўдар контррэвалюцыйнаму белапускаму нацыянал-дэмакратызму адсеклі шчупальцы гэтых агентаў польскай ахранкі. І цяпер мы ні на хвіліну не павінны паслабляць барацьбы з рэшткамі контррэвалюцыйнага нацыянал-дэмакратызму, узмоцніўшы барацьбу з вялікадзяржаўным шавінізмам, як галоўнай небясьпекай на даным этапе і з шавінізмамі іншых колераў.

Пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі БССР ідзе наперад да новых перамог да канчатковага завяршэньня пабудовы сацыялізму.

Пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі Польшчы і Заходняй Беларусі, пралетарыят і працоўныя масы Польшчы яшчэ вышэй узьнімуць сьцяг барацьбы супроць фашыцкай дыктатуры, голаду і вайны, за дыктатуру пралетарыяту ў абарону СССР.

Л. Г.

На другім усебеларускім зьезьдзе рабочых, сялянскіх і вайсковых карэспандэнтаў

5 гадз. 45 хвілін. Скончыліся дэманстрацыі рабочых гораду Менску ля Дому камасьветы, дзе а 6-й гадзіне павінен адкрыцца 2-гі ўсебеларускі зьезд рабселькораў.

Заля ня ў стане зьмясьціць і сотай долі тых людзей, якія чакалі 10-га ліпеня—дзень адкрыцьця зьезду..

2-гі ўсебеларускі зьезд рабселькораў ня звычайны зьезд, гэта зьезд прадстаўнікоў армії друку—самай вострай зброі нашай партыі.

Зьезд адкрываў рэдактар ЦО КП(б)Б «Зьвязда» тав. Будзінскі.

— Зьезд зьбіраецца ў такі пэрыяд, калі мы ў краіне, якая будуе сацыялізм, падагульваем вынікі першых 6-ці месяцаў трэцяга рашаючага году пяцігодкі...

— 2-гі ўсебеларускі зьезд рабселькораў—гэта прадстаўнік усёй рабселькораўскай армії БССР, гэта адзін з баявых атрадаў рабселькораў СССР, гэта частка сусьветнага рабкораўскага руху.

— Пэрыяд падрыхтоўкі да зьезду—гэта пэрыяд баявой інтэнсыўнай работы друку, рабселькораў за ажыцьцяўленьне бягучых задач, пастаўленых перад намі партыяй.

Не пасьпеў заціхнуць гул воплескаў, якія пакрылі ўступную прамову тав. Будзінскага, як раптам у залі гучны голас выгукае:

— Зважай!
— Слухай!
— другі
— рабселькораўскі!

Твара таго, хто вітаў, ня відаць. З глыбіні залі, з розных канцоў яе віталі. Гэта гаварыла маса, гэта гаворыць не адна асоба, гэта вітаюць зьезд рабочыя і калгаснікі БССР. І на лёзунг партыі—**«кожны ўдарнік—рабкор і кожны рабкор—ударнік»** галасы адказваюць:

— Мы заваюем
— скора
— армію ўдарнікаў
— рабселькораў

Рабселькоры **Менску, Віцебску і Гомлю** прапанавалі прэзыдыум у складзе 49 асоб. У ганаровы прэзыдыум абралі **палітбюро ЦК УсеКП(б), старшыню ЦКК УсеКП(б) тав. Андрэева, рэдкалегію «Правды», тав. Ленскага і т. Коржыц.**

З **Харкаву, Крыварожжа, Заходняй вобласьці, з Украіны** прыехалі рабселькоры прымяць удзел у рабоце зьезду.

Калі прапанавалі паслаць прывітальную тэлеграму тав. Сталіну, заля доўга не змаўкала ад працяжных гучных воплескаў.

Зьезд паслаў прывітальныя тэлеграмы ЦК УсеКП(б), ЦК КП(б)Б, «Правде», Рэўваенсавету СССР, ЦК кампартыі Заходняй Беларусі.

Пасьля прывітаньня заслуханага зьездам ад Рэўваенсавету ВВО, тав. **Курцік** уносіць наступную прапанову:

— Прымаючы пад увагу, што на зьезьдзе прысутнічае вялікая колькасьць вайсковых карэспандэнтаў, прапаную 2-гі ўсебеларускі зьезд рабселькораў лічыць: **2-гім усебеларускім зьездам рабочых, сялянскіх і вайсковых карэспандэнтаў.**

Доўгімі бурнымі воплескамі зьезд адзначыў згоду з гэтай прапановай.

У прэзыдыум прынесьлі тэлеграму ад рэдакцыі «Правды», якая зараз-жа была агалошана. Зьезд цёпла сустрэў прывітаньне цэнтральнага органу УсеКП(б).

Пасьля прывітаньня ўдарнікаў заводу **«Камунар»**, пасьля таго, як зьезд выслухаў дэлегацыі для прывітаньня ад імя зьезду на прадпрыемствах гораду Менску, слова было прадстаўлена **сакратару ЦК КП(б)Б т. Гею** для дакладу аб вынніках пленуму ЦК УсеКП(б) і ЦК КП(б)Б і задачы друку.

Дэлегатка зьезду ад абутковай ф-кі т. Готліб.

Дэлегат зьезду ад абутковай ф-кі т. Фрыд.

З вялікай увагай зьезд выслухаў гэты даклад.

Пасьля дакладу тав. Гея зьезд віталі шматлікія рабкораўскія дэлегацыі прадпрыемстваў БССР: Гомельскага дэпо і чыгуначнага вузлу; чырвонаштандартнага заводу «Бальшавік»; друкарні імя Сталіна; швэйнай фабрыкі «Сьцяг Індустрыялізацыі (Віцебск); менскай абутковай фабрыкі; менскага чыгуначнага вузлу; швэйнай фабрыкі «Акцябр» і інш.

З адказнай прамовай на прывітаньне і рапарты ад імя зьезду выступіў тав. Курцік.

Ударнікам друку—пралетарскае прывітаньне

Прэзыдыум Цэнтральнага Савету Прафсаюзаў Беларусі горача вітае 1-ы ўсебеларускі Зьезд Рабселькораў—ударнікаў бальшавіцкага друку, актыўных змагароў за генэральную лінію партыі, за ажыцьцяўленьне 5-цігодкі ў 4 гады, за бальшавіцкія тэмпы індустрыялізацыі краіны і сацыялістычнай рэканструкцыі сельскай гаспадаркі, за камуністычныя мэтады працы. Пад кіраўніцтвам Ленінскай Камуністычнай Партыі і яе ЦК, у барацьбе на два фронты і асабліва супроць правага ўхілу, як галоўнейшай небясьпекі на даным этапе, у барацьбе з клясавым ворагам, ліквідуючы самую шырокую і апошнюю апору капіталізму—кулацтва, як клясу, на базе суцэльнай калектывізацыі, у барацьбе з вялікадзяржаўным шавінізмам, з контр-рэвалюцыйным беларускім нацыянал-дэмакратызмам, з шавінізмам усіх колераў—рабочая кляса Савецкай Беларусі, як адзін з атрадаў пралетарыяту Савецкага Саюзу нябачнымі ў гісторыі тэмпамі будуе сацыялістычную прамысловасьць і сельскую гаспадарку БССР. Наша прамысловасьць за першае паўгодзьдзе дала больш на 35 проц. чым у першым паўгодзьдзі мінулага году, многія прадпрыемствы перавыканалі свой прамфінплян. Калектывізацыя сельскай гаспадаркі перавысіла 40 проц. усіх гаспадарак. Гэтыя посьпехі зьяўляюцца вынікам правільнасьці генэральнай лініі партыі, правільнасьці кіраўніцтва партыі і яе ЦК, вынікам згуртаваньня мільённых мас рабочае клясы, батрацкіх і бядняцка-сераднякіх мас вёскі, у асноўнай масе сваей павярнуўшых на шлях калектывізацыі, наводкал ленінскай комуністычнай партыі, вынікам гераізму і самаадданасьці іх у барацьбе за падбудову сацыялістычнай грамады. Аднак побач з гэтымі посьпехамі маецца шэраг прадпрыемстваў, прышоўшых да канца першага паўгодзьдзя 3-га рашаючага году 5-ці годкі са значнымі прарывамі, дзякуючы няўменню гаспадарчых і прафсаюзных арганізацый перабудаваць сваю работу «па новаму ў новых умовах».

Бальшавіцкі друк — магутнейшая прылада партыі і рабочае клясы ў барацьбе за бязумоўнае выкананьне пляну 3-га рашаючага году 5-ці годкі, бічуючы апартунізм, рабскія тэмпы і мэтады работы, бюракратызм, і закасьцяненьне, ускрываючы ўсе спробы клясавага ворага памяшаць нашаму будаўніцтву паказваючы прыклады работы па новаму і пераносячы во пыт заводаў—перадавікоў на адстаючыя прадпрыемствы—ня раз дабіваўся ліквідацыі прарываў. Гэтая задача зараз перад друкам і прафсаюзамі становіцца асабліва актуальнай. Мабілізаваць масы на выкананьне задач, пастаўленых т. Сталіным у сваёй прамове на сходзе гаспадарнікаў і забясьпечыць бязумоўнае выкананьне плянаў 3-га рашаючага году,—уносячы яшчэ большую апэрацыйнасьць і канкрэтнасьць у барацьбе друку і кіраўніцтва партыйных, прафсаюзных і гаспадарчых арганізацый—у гэтым сёньня сутнасьць, у гэтым аснова, у гэтым гвозд работы. Асаблівую ўвагу Зьезд павінен удзяліць пытаньню барацьбы за аўладаньне тэхнікай: «Памножце накоплены ў барацьбе з бюрократызмам вопыт на тэхніку, адтачыце сваё пяро знаньнем тэхнікі і тады яно будзе таксама сьмярцельна параж

Накіроўваючы агонь па вялікадзяржаўным шавінізьме, галоўнай небясьпецы на даным этапе, ні на хвіл ну не паслабляць барацьбы супроць беларускага нацдэмакратызму--гэтай агентуры польскага фашызму супроць шавінізмаў усіх колераў

Беларускія нацдэмы на службе ў беларускіх акупантаў 1919--1920 г.г.

(Па неапублікаваных дакумантах Цэн траархіву БССР)

У серадзіне чэрвеня 1919 году ў захопленым белапалякамі г. Вільні адбыўся беларускі зьезд, на якім былі «прадстаўнікі Віленскай і Гародненскай губэрняў. Якія «народныя масы» прадстаўляліся ўдзельнікамі гэтага зьезду невядома. На гэты конт ніякіх станоўчых дакумантальных даных ня знойдзена, да і ня варта іх было шукаць: «Млот», орган ЦК Кампартый Польшчы, Літвы і Беларусі, якая выдавалася ў Менску да заняцьця апошняга белапалякамі, у № 138(126) ад 12 ліпеня 1919 г. поўнасьцю выкрывае, што гэтых «прадстаўнікоў» ніхто нідзе ня выбіраў і што ўдзельнікамі Віленскага зьезду была «жменька беларускіх інтэлігэнтаў, ня маючая ніякай апоры ў народных масах». Што вырашыў гэты зьезд? Акрамя выбараў т. зв. Цэнтральнай рады Віленскай і Гародзейскай губэрняў, зьезд выказаў надзею, што «польскі народ» не захоча злаўжываць сваёй перавагай сіл і ня будзе перашкаджаць утварэньню незалежнай Літоўска-Беларускай Дзяржавы з сталіцай у Вільні.

Віленскі зьезд пад «польскім народам» разумеў беларольскіх гвалтаўнікоў з панам Пілсудзкім на чале. Бо гэта ён, Пілсудзкі, у языцкай адозве «да насяленьня б. В. Кн. Беларуска-Літоўскага» на другі дзень пасьля заняцьця Вільны, 22 красавіка 1919 г. абяцаў: «Хочу вам даць магчымасьць разьвязаць унутраныя нацыянальныя і рэлігійныя справы так, як самі захочаце, без якога-небудзь гвалту або націску з боку Польшчы». Дык вось удзельнікі зьезду «захацелі», ня маючы ніякай апоры ў беларускім «мнагапакутным народзе» на падставе голых «абяцанак-цацанак» Пілсудзкага ўтварыць незалежную беларускую дзяржаву. Вынікі такога гэтага «хаценьня» яшчэ раз пацьвярджаюць правільнасьць бальшавіцкай устаноўкі, што вырашыць нацыянальнае пытаньне можа толькі пралетарыят і толькі пасьля заваяваньня ўлады. З боку белапалякаў беларускія нацыяналістыя атрымлівалі толькі зьдзекі сільнага над слабым і дробныя пагардлівыя падачкі.

З дню абвяшчэньня адозвы Пілсудзкага да заняцьця белапалякамі Менску мінула амаль што 4 месяцы. Ад нак у беларускай нацыянальнай справе нічога рэальнага ня было зроблена, калі ня лічыць «ласкавага» дазволу панскіх паспадароў на скліканьне ў Менску агульнага сходу беларусаў—сяброў і прадстаўнікоў беларускіх арганізацый г. Менску, якім 11 жніўня быў складзен, т. з. «Беларускі часовы нацыянальны камітэт» дзеля «прадстаўніцтва ў польскім урадзе і ахове інтарэсаў беларускага насельніцтва ў мясцовасьцях, занятых польскім войскам». Зразумела справа, што ні мясцовы магістрат, ні іншыя арганізацыі, акрамя беларускіх, ні насельніцтва ня лічыліся з Беларускім часовым нацыянальным камітэтам, ня бачачы ў ім рэальнай сілы, якая была толькі ў фактычнага гаспадара т. з. «Усходніх Зямель»—пераможнага польскага пана. Таму пасьля заняцьця Менску белапалякамі, мясцовыя гандляры, крамнікі і іншыя пачалі перамалёўваць шыльды на польскую мову не чакаючы афіцыйнага загаду аб гэтым.

— «А чаму не па-беларуску, панове крамнікі? Аднак-жа Менск—сэрца Беларусі і беларуская мова афіцыяльна ўжываецца побач з польскаю? Глядзеце, каб ня прышлося зноў перамалёўваць!».

Гэта орган Беларускага нацыянальнага камітэту ў Менску, газэта «Звон» 25 жніўня 1919 году выказвае свае бясьсільле і дзіцячую надзею, што польскія паны, можа, прыкажуць крамнікам перамаляваць вывескі на беларускую мову.

Але праз 1½ месяцы Беларускаму нацыянальнаму камітэту зноў выпала горкая доля лемантаваць па другой падобнай справе: магістрат распачаў абазначаць вуліцы г. Менску таблічкамі толькі ў адным польскай мове. Прыйшлося вынесьці спэцыяльную пастанову ад 13 кастрычніка 1919 г. з патрабаваньнем «каб у сэрцы Беларусі—Менску ўсе робленыя магістратам шыльды, таблічкі з назвамі вулиц і наогул сталыя абвесткі абавязкова былі друкаваны і ў беларускай мове». Станоўчых вынікаў сваёй пастановы так і не дачакаўся бедны беларускі камітэт!..

Наадварот, дайшло нават да таго, што ў Менску настаўнікам беларускіх школ забаранілі пісаць да ўлады паперы па-беларуску, а павятовыя начальнікі не дазвалялі школьным інструктарам Беларускага нацыянальнага камітэту зьбіраць сялян дзеля ўтварэньня культурна-асьветных гурткоў і рабілі іншыя перашкоды. Так, напрыклад, інструктар па былому Ігуменскаму павету Залужскі 19 лютага 1920 году ў сваёй справаздачы піша: «...цэлы дзень хадзіў па ўрадах з сваімі дакумантамі, на которыя яны пісалі свае і зрабілі ўціскі падобнага роду: 1) усе сходы павінны быць скліканы з павядамленьня раённага начальніка, 2) зьбіраць сходы забараняецца за граніцай франтовай паласы, 3) сходы можна зьбіраць у кірунку нацыянальным, школьным, сельска-гаспадарчым і каапэрацыйным, а ў культурна-асьветным шэфам канцэляры этапу забаронена. Заяў і паперак ад нацыянальнага камітэту ўрады ня прымаюць напісаных па-беларуску і прапануюць заўсёды пісаць вытлумачэньне, а вытлумачэньне вы ведаеце пісаць як? Ніхай яно трымя парунамі згарыць з іх вытлумачэньнем...».

Другі інструктар, К. Шышноўскі (па Менскаму павету) паведаміў, што 28 сьнежня 1919 г. на агульным сходзе настаўнікаў пачатковых школ м. Койданава памочнік школьнага інспэктара Ян Кайцыс заявіў, што «тыя навучыцелі, якія ня змогуць праз 1-2 месяцы весьці ў школах прэпадаваньне на польскай мове, будуць уволены з школы і на іх месца будуць назначаць другіх».

Замест здавальненьня «настойлівых» дамаганьняў нацыянальнага камітэту ў Менску і Цэнтральнай беларускай рады ў Вільні аб прадстаўленьні беларускім дэлегатам права ўдзельнічаць у мірных перамаўленьнях Польшчы з Савецкай Расіяй, у польскі сойм у першай палове мая месяца 1920 г. быў ўнесен законапраект аб «адміністрацыйным упарадкаваньні Усходніх зямель «шляхам далучэньня іх да Польшчы. Гэты праект быў складзены польскімі народовымі дэмакратамі ,якія лічылі, што Беларусь нават у фэдэрацыі з Польшчай існаваць ня можа, бо яна ня мае сваіх «культурных сіл і ўсяго таго, што забясьпечвае мірнае дзяржаўнае існаваньне». Па думцы аўтараў законапраекту, такая дзяржава, як Беларусь, «замрэ ня турботы і клопатаў нічога ня дасьць Польшчы».

Гэткі погляд знайшоў спачуваньне ў польскім урадзе, які ў канцы красавіка 1920 году апрацаваў проект перасяленьня у Гародзенскую і Віленскую губэрніі 5 мільёнаў палякаў, (з гэтага ліку 2 мільёна з Познані). Адначасова з гэтым пачынаюцца растрэлы і арышты левых беларускіх дзеячоў і зачыненьне Гародзенскіх і Віленскіх левых беларускіх газэт.

Палёнізатарская хваля разьліваецца па ўсёй акупаванай тэрыторыі... Польскі камітэт Беларусі склікаў у Вільні зьезд прадстаўнікоў сялян Гародзенскай і Віленскай губэрняў з тым, каб прымусіць яго вынесьці рэзалюцыю аб далучэньні да Польшчы. Аднак зьезд праваліў гэтую рэзалюцыю і утварыў дэманстрацыю за «свабодную і незалежную Беларусь». Частка дэлегатаў зьезду была арыштавана.

Так ажыцьцяўляліся гаспадарамі «Усходніх Зямель» абвешчаныя адозвай 22 красавіка 1919 г. «сьветлыя мэты Вярхоўнага Начальніка»!..

Побач з гэтым «гаспадары палажэньня» ўсё-ж такі нешта рабілі і для беларускіх нацдэмаў. Драпежніцкая Польшча ў змаганьні супроць беларускіх партызанаў і Чырвонай Арміі адчувала недахоп у войсках. Непасрэдная мабілізацыя беларускага насельніцтва ў польскую армію была надта небясьпечнай справай. Таму ідэя ўтварэньня беларускага нацыянальнага войска, уваходзячага, як асобная частка, у склад польскай арміі, знайшла спачуваньне у Пілсудзкага. Яшчэ у жніўні 1919 г. была ўтворана ў Вільні «Беларуская вайсковая камісія», якая дабівалася распараджэньня польскае ўлады аб арганізацыі беларускага войска. У пачатку 1920 г. у Варшаўскай школе падхаружых было заложана спэцыяльнае беларускае аддзяленьне, якое камплектавалася беларусамі з сярэдняй адукацыяй. Беларускай вайсковай камісіі было дазволена весьці агітацыю па вёсках у мэтах вярбоўкі дабраахвотнікаў у войска. Сыпкі дабраахвотнікаў накіроўваліся ў Слоним, цэнтральны пункт фармаваньня беларускага войска.

Паны стараліся рабіць і далейшыя дзяшовыя «прыемнасьці» сваім не надта расьпешчаным і вымагальным слугам. Так, 29 сакавіка 1920 году Нацыянальны камітэт разаслаў «усім беларускім арганізацыям і нац. установам абежнік, у якім даводзіць да ведама гэтых арганізацый і ўстаноў, што польская ўлада дала згоду на тое, каб Беларускі нацыянальны камітэт ў Менску ўзяў на сябе абавязкі «дапамагаць усяму беларускаму грамадзянству ў справе аслабаненьня арыштаваных па палітычных абставінах і інш.» 30 сакавіка 1920 г. Беларускі нацыянальны камітэт радасна абвясьціў ўсе беларускія арганізацыі і ўстановы аб тым, што згодна паведамленьня польскае улады «з гэтага часу статут усіх беларускіх арганізацый, якія ўжо заснаваны і якія маюць заснавацца, будуць прымацца на зацьвярджаньне і перарэгістрацыю ў беларускай мове», а орган Язэпа Лёсіка «Беларусь» 19 мая 1920 г. друкуе ліст начальніка Менскай акругі ў магістрат г. Менску, у якім пан начальнік акругі паведамляе «што карэспандэнцыя ад беларускіх школ павінна прымацца ў беларускай мове і што забарона правядзеньня журналаў у гэтай мове не павінна мець месца».

Нарэшце, беларускім нацдэмам было вельмі прыемна даведацца, што дэкрэтам «Вярхоўнага Начальніка» гэ нэральны камісар Усходніх зямель пан Асмалоўскі (стаўленік Пілсудзкага, які служыў польскай шляхце і буржуазіі, а не беларускаму народу), з 1 чэрвеня 1920 г. стаў падлягаць непасрэдна радзе міністраў Польскай рэспублікі і атрымаў права голасу на пасяджэньнях рады міністраў «у пытаньнях датычных Усходніх зямель».

Былі і іншыя, больш дробныя панскія гасьцінцы, аб якіх за недахопам месца ня будзем гаварыць.

Так ці інакш, а «прадстаўнікі вызваленага ад бальшавіцкой удзячнага беларускага народу»—Беларуская рада і Беларускі нацыянальны камітэт стараліся служыць «ласкавым» польскім панам верай і праўдай. Той хто ўпіраўся і не хацеў быць панскім лёкаем, павінен быў адмовіцца ад «служэньня народу беларускаму» і часьцей за ўсё ён пападаў пад апеку польскай жандармэрыі і паступаў на «дзяржаўнае забясьпечаньне ў квадратнай кануры». Іншым пашчасьціла заняць польскія ўрадавыя пасады, пасьля чаго у іх «нацыянальныя пачуцьці памерлі».

Рады выбыўшых папаўнялася больш выпрабаванымі слугамі капіталу. Так, 30 сакавіка 1920 году Беларускі нацыянальны камітэт у Менску пастанавіў прыняць у склад сяброў Нацыянальнага камітэту прадстаўнікоў «Беларускага народнага брацтва імені сьвятых Кірыла і Лаўрэнцыя Тураўскіх»—айцоў Сяргея Пакроўскага і Уладзіміра Бірулю. Раней былі прыняты ў склад Беларускага нацыянальнага камітэту прадстаўнікі «Хрысьціянскай Дэмакратычнай Злучнасьці»—ксяндзы Цікота, Абрамтовіч і інш. Сярод гэтакай публікі Лёсікі, Смолічы, Станкевічы, Роблікі Лёсікі, Смолічы, Станкевічы, Родзевічы, Верыжкоўскія, Аляхновічы, Аўсянікі і інш. адчувалі сябе як рыба ў вадзе.

Галоўная задача ўсіх іх была—моцна трымацца польскіх паноў і толькі «пры магутным падтрыманьні Вольнай Польшчы» дабіваца «адраджэньня Вольнага беларускага народу на вольнай беларускай зямлі».

Аднак як раз сувязь з імпэрыялістычнай Польшчай не дапамагала, а перашкаджала «адраджэньню вольнага беларускага народу».

Інструктары Беларускага Нацыянальнага Камітэту, у сваіх справаздачах, усе як адзін, вымушаны прызнаць надзвычайна цяжкае становішча сялян, стогнучага пад нязносным палітычным і эканамічным уціскам белапалякаў.

Так, напрыклад, інструктар па школьных і нацыянальна - арганізацыйных справах Бабруйскага павету Кастусь Шчыгельскі ,4 красавіка 1920 году піша: «... Жыве і дыхае тут народ у нейкай асаблівай атмасферы, якая накскрозь пранята «сьвістам» канчука і дубіны, да ўжываньня якіх вельмі ахвочы цяперашнія «гаспадары палажэньня». У бліжэйшых да фронту вёсках сялян зганяюць у адну хату, а іхнія хаты займаюцца салдатамі. Каменданты цяперашнія «баг» і цары зусім падобны да ўрадзікоў часоў царскага рэжыму. Адменяюцца адзін ад аднаго толькі па вопратцы, а інш. Працаваць калі шы раз і па моце. Працаваць калі сваіх гаспадарак ніводзін з сялян

М. ЧАРОТ.

Я ўспамінаю год дваццаты

(да дню вызваленьня)

Я ўспамінаю год дваццаты:
Плылі крывёю ўсе дарогі,
Быў сьцяг над Беларусьсю ўзьняты,—
Сьцяг бальшавіцкай перамогі...
Ліпнёвы дзень. Вайны пажары
У крыві людзкой даўно пагаслі...
Дзе панскія былі абшары —
Квітнеюць з кожным днём калгасы.
Ударны тэмп. Працуюць шпарка
Сям'ёю дружнай калектывы...
У полі трактар і жняярка
Ні для каго цяпер ня дзіва.
А казкаю было нядаўна
Такі развой, такія штукі...
Сягоньня мараць аб камбайне,
Аб лепшых выніках навукі.
Чытальні-хаты, ясьлі, клюбы
Замест карчмы і гульняў дзініх...
Няхай ліпнёвы дзень галубіць
Вольны прастор зямлі вялікай.
Савецкі край. Ты мілы сэрцу,
Да працы ты даеш натхненьне.
Я жыць хачу, а не памерці,
Каб радасьць несьці пакаленьню
А вораг пільна, пільна сочыць
За кожным нашым сьмелым крокам,
Ён сочыць днём, ён сочыць ночы,
І блізка ёсьць ён і далёка.
Таму і мы заўжды на варце
Павінны быць сваёй краіны...
Шчыльней ў рады з рабочым, станьце,—
Мы з гэтай сілай—не загінем.
Ні інтэрвэнты, ні блёкады
І не паводка слоў хлусьлівых
Савецкага ня зрушыць ладу,
Бо наша моц—моц калектыву.
Ліпнёвы дзень. Шапоча жыта...
А сенажаць звініць касілкай...
Жыцьцё, жыцьцё хутчэй скажы ты,
Ці люд працоўны—не асілкі?
Далёка рэчка ўецца ястужкай,
Там сход калгаснікаў ля млына...
Да іх хачу ляцець я птушкай
Праз лес і горы і даліны.
Скажу я ім: таму вы верце,
Хто не гандляр сваім сумленьнем...
Хачу я жыць, а не памерці,
Каб радасьць несьці пакаленьню.

5-VII—31 г.

Чэрвеншчына сустракае 11-годзьдзе калгасным прылівам

Пытаньне арганізацыі калгаснага прыліву імя вызваленьня Беларусі ад белапалякаў па Чэрвеншчыне абгавар вадася 7 ліпеня на раённым партсходзе і нарадзе сакратароў парт'ячэек. У раён паслана 45 работнікаў з раёнва га актыву для арганізацыі прыліву ў калгасы, папулярызацыі рашэньняў апошніх пленумаў ЦК УсеКП(б) і ЦК КП(б)Б і прамовы тав. Сталіна. У выніку за апошнія дні арганізавана—3 новых калгасы імя 11 годзьдзя вызваленьня БССР і каля 200 бядняцка-сераднякіх гаспадарак уступіла ў існуючыя калгасы. Адначасова трэба адзначыць у сувязі з правядзеньнем сьвята 11 ліпеня,—лепшы ў раёне саўгас «Натальяўск» перавыканаў плян веснавой сяўбы і выканаў ужо свой плян сіласаваньня. Рабочыя гэтага саўгасу далі бальшавіцкае абяцаньне партыі і ўраду ўборачную кампанію і асеньнюю сяўбу скончыць у максымальна-кароткі тэрмін. Лепшыя калгасы ў раёне «Кастрычнік», «Перадавік», «Чырвоны Шлях»—падвоіць лік калгаснікаў. Калгас «Кастрычнік» выказнаў ужо сваю праграму сіласаваньня. Па ініцыятыве калгаснікаў калгасу «Гута Пралетарская», аднаасобнікаў вёскі Дыі, Вайнілоўскага сельсавету і актыву Грабенскага сельсавету—ўсе калгасы Чэрвенскага раёну разам з аднаасобнікамі 11 і 12 ліпеня праводзяць двухдзіньнік па загатоўцы і вывазцы каменьня.

Ар. Рай.

Х-цігодзьдзе вышэйшай асьветы БССР--

буйнейшая перамога на фронце будаўніцтва культуры, нацыянальнай па форме і сацыялістычнай па зьместу

Беларускаму Дзяржаўнаму Унівэрсытэту

Дзесяць год назад, толькі праз год пасьля вызваленьня ад белапалякаў, Беларуская ССР, зруйнаваная войнамі і акупацыямі, з разбуранай прамысловасьцю і заняпаўшай сельскай гаспадаркай ўтварыла першую вышэйшую навуковую ўстанову ў БССР—Беларускі Дзяржаўны Унівэрсытэт.

Падводзячы вынікі дзесяцігадовага існаваньня БДУ Прэзыдыум ЦВК канстатуе, што БДУ зрабіўся сапраўды магутнай зброяй у руках рабочае клясы БССР, разгарнуўшыся ў моцную навуковую ўстанову па падрыхтоўцы пралетарскіх кадраў для розных галін сацыялістычнага будаўніцтва.

Тэорытычнае навучаньне ва Унівэрсытэце шчыльна зьвязана з практыкай сацыялістычнага будаўніцтва. Усьцешаны Унівэрсытэту шырока разгарнуліся мэтады сацыялістычнага спаборніцтва і ўдарніцтва. Сотні настаўнікаў, дактароў, адказных работнікаў да гэтага часу выпусьцілі БДУ. Падрыхтоўка высокакваліфікаваных кадраў забясьпечана вытрыманымі марксыцка-ленінскімі навуковымі сіламі, якія зараз мае БДУ.

Вітаючы Беларускі Дзяржаўны Унівэрсытэт з дзесяцігодзьдзем славутнага існаваньня, Прэзыдыум Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР выказвае упэўненасьць, што і ў далейшым БДУ з гонарам выканае пачесныя абавязкі ўскладзеныя на яго партыяй і савецкай уладай па падрыхтоўцы высокакваліфікаваных пралетарскіх кадраў да сацыялістычнага будаўніцтва.

Старшыня Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР А. Чарвяконь.
Сакратар Цэнтральнага Выканаўчага Камітэту БССР М. Гнілякевіч.

Пастанова Савету Народных Камісараў БССР

пра наданьне прафэсарам Кролю, М. Б., і Гаўсману Т. А. годнасьці заслужоных дзеячоў навукі

Адзначаючы асабліва каштоўную навуковую дзейнасьць і актыўную працу ў падрыхтоўцы кадраў для сацыялістычнага будаўніцтва прафэсараў Беларускага Дзяржаўнага Унівэрсытэту КРОЛЯ, Міхася Барысавіча, і ГАЎСМАНА, Тодара Аскаравіча, Савет Народных Камісараў БССР пастанаўляе надаць ім годнасьць заслужоных дзеячоў навукі.

Старшыня Савету Народных Камісараў БССР М. ГАЛАДЗЕД.
Кіраўнік Спраў Савету Народных Камісараў і Эканамічнага Савету БССР С. КАНДЫБОВІЧ.

10 ліпеня 1931 г.
г. Менск.

Прывітаньне Усесаюзнай Акадэміі Навук

ЛЕНІНГРАД. Усесаюзная Акадэмія Навук шчыра вітае Беларускую Сацыялістычную Савецкую Рэспубліку і Беларускі Дзяржаўны Унівэрсытэт у дзень сьвяткаваньня 10-цігодзьдзя вышэйшай школы БССР і шле бранкае пажаданьне далейшых посьпехаў у сацыялістычным будаўніцтве гаспадаркі і культуры пад сьцягам ленінізму.

За неадменнага сакратара Акадэміі САМАЙЛОВІЧ.

Клінічны гарадок

ЦП Белпрацасьветы — БДУ

Кузьніцы пралетарскіх кадраў—Беларускаму Дзяржаўнаму Унівэрсытэту шчырае пралетарскае прывітаньне ад Цэнтральнага Праўленьня Саюзу Працаўнікоў Асьветы і 30-тысячнай арміі чырвонаштандарных асьветнікаў БССР у дзень 10-гадовага юбілею.

У барацьбе за генэральную лінію партыі, у барацьбе з контр-рэвалюцыйным беларускім нацыянал-дэмакратызмам, за культуру нацыянальную па форме і пралетарскую па зьместу, вы заваявалі пачэсвае месца ў справе гаспадарчага і культурнага будаўніцтва БССР.

Не здаваць заваёваных пазыцый. Пад выпрабаваным кіраўніцтвам КП(б)Б і яе ленінскага ЦК, у барацьбе на два фронты ўперад да далейшых перамог на фронце сацыялістычнай культуры.

Няхай жыве БДУ—магутная апора пралетарскай культуры Савецкай Беларусі.

Няхай жыве камуністычная партыя арганізатар і кіраўнік пасьпяховага разгорнутага сацыялістычнага наступу па ўсім фронце.

ЦП Белпрацасьветы.

10-VII—31 г.

Пад сьцягам партыі, у бой за пралетарскія кадры

У дзень 10-ці годзьдзя БДУ—Вышэйшай школы БССР, усёй шматлікавай арміі навуковых, адміністрацыйна-тэхнічных працаўнікоў і тысячнай армі студэнцтва Савецкай Беларусі—гарачае пралетарскае прывітаньне.

Пераварэньне ў сапраўднасьць Ленінскага наказу: «Дагнаць і перагнаць у найкарацейшы тэрмін капіталістычныя краіны» залежыць ад вырашэньня адной з галоўнейшых праблем рэканструкцыйнага пэрыяду—праблемы кадраў.

Вышэйшая школа БССР—кузьня падрыхтоўкі пралетарскіх спэцыялістых і заклікана партыяй і ўрадам да вырашэньня гэтай задачы, яна павінна ў далейшым цалкам забясьпечыць кадрамі той магутны размах індустрыялізацыі, калектывізацыі і сацыялістычнай культуры, які ў Савецкай Беларусі дасягнуты пад кіраўніцтвам КП(б)Б.

Пад сьцягам партыі Леніна, у бой за пралетарскія кадры!

Нам. Наркома Асьветы БЯЛУГА.

Ад Беларускай Акадэміі Навук---Беларускаму Дзяржаўнаму Унівэрсытэту

Акадэмія Навук горача вітае Беларускі Дзяржаўны Унівэрсытэт, які ўступае ў другое дзесяцігодзьдзе свайго існаваньня. Дзесяць год работы Унівэрсытэту, выпусьціўшага ўжо тысячы байцоў за сацыялізм, бясспрэчна буйнейшая падзея для нацыянальна-культурнага сацыялістычнага разьвіцьця БССР. Толькі пры дыктатуры пралетарыяту, пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі было магчыма, што ва ўмовах самай лютай капіталістычнай разрухі, дзесяць год таму назад было прыступлена да арганізацыі Беларускага Дзяржаўнага Унівэрсытэту, стаўшага зараз адным з лепшых унівэрсытэтаў нашага Саюзу і зьяўляючагася магутнай зброяй пралетарыяту ў барацьбе за навуку і культуру. Беларуская акадэмія навук выказвае ўпэўненасьць, што і ў далейшым унівэрсытэт будзе даваць пралетарыяту новыя і новыя тысячы бальшавіцкіх байцоў узброеных ведамі, навукай і тэхнікай.

Рэканструкцыйны пэрыяд гэтыя задачы паставіў перад унівэрсытэтам ва ўсю шырыню. Барацьба за выкарчоўваньне карэньняў капіталізму, барацьба за пабудову сацыялістычнай грамады, ускладае на ўнівэрсытэт вельмі адказныя задачы. Нам патрэбны зараз тысячы і тысячы кваліфікаваных інжынэраў, эканамістаў, педагогаў, аграномаў, мэдыкаў, гісторыкаў, глебаведаў, статыстыкаў, геалягаў, і многіх іншых спэцыялістаў. У першую чаргу задача Унівэрсытэту даць рэспубліцы гэтыя кадры. Справіцца-ж з гэтай задачай Унівэрсытэт зможа толькі ні на хвіліну не забываючыся, што выкананьне яе працякае ва ўмовах бязьлітаснай клясавай барацьбы, калі неабходна самае рашучае і бязьлітаснае выкрыцьцё малейшых ухілаў ад задач, якія стаяць перад нашай партыяй і рабочай клясай. Толькі пільна стоячы на варце ленінскай палітыкі ў нацыянальным пытаньні, рашуча змагаючыся з правымі праявамі вялікадзяржаўнага і нацыянал-шавінізмаў і няўхільна вядучы інтэрнацыянальнае выхаваньне мас, БДУ будзе зьяўлицца сапраўдным прытулкам беларускай сацыялістычнай культуры. Гаворачы аб задачах Беларускага Дзяржаўнага Унівэрсытэту, перад якім у нашы дні выпадае адказьнейшая роля выпускаць новыя і новыя тысячы бальшавіцкіх байцоў-спэцыялістаў, нельга прайсьці міма другой важнейшай задачы ўнівэрсытэту — падвышэньня якасьці ведаў нашых спэцыялістаў.

Бурны рост сацыялістычнага будаўніцтва, які дае магчымасьць яшчэ нябачнага ў гісторыі размаху навуковай работы, усё настойлівей і настойлівей патрабуе ад нас спэцыялістаў, узброеных тэхнічнымі ведамі і галавой вышэй стаячых спэцыялістаў капіталістычнай грамады. Сапраўды веды спэцыяліста капіталістычнай грамады ўжо часта аказваюцца недастаткоўымі для таго, каб пабудаваць нябачаныя ў гісторыі заводы-волаты ці ўмела арганізаваць саўгасы ці калгасы разьмешчаныя на дзесятках тысяч га зямлі. Вось чаму барацьба за якасьць спэцыяліста зьяўляецца адным з рашаючых умоў у справе пасьпяховага сацыялістычнага будаўніцтва.

Дзесяць год работы БДУ яскравая старонка ў гісторыі пралетарскай барацьбы. У бліжэйшыя гады на працягу якіх мы павінны перагнаць у тэхнічных адносінах перадавыя капіталістычныя краіны, ускладаюць на ўнівэрсытэт адказьнейшыя задачы. Акадэмія навук упэўнена, што Унівэрсытэт пасьпяхова па бальшавіцку пераможа труднасьці, якія перад ім стаяць і ператварыцца ў яшчэ больш магутную зброю пралетарыяту ў барацьбе за сацыялістычную грамаду. Акадэмія Навук выказвае ўпэўненасьць, што ў далейшым унівэрсытэт пад кіраўніцтвам партыі і ні на хвіліну не адрываючыся ад рабочае клясы, выпусьціць новыя тысячы бальшавіцкіх байцоў-спэцыялістаў, умеючых арганічна злучаць у сабе рэвалюцыйны размах і глыбіню тэхнічных ведаў.

Прэзыдэнт Беларускай Акадэміі Навук П. ГОРЫН.

Дзесяцігодзьдзе БДУ

Галоўны корпус БДУ. У авале рэктар БДУ т. Каранеўскі.

Бабруйшчына сустракае 11-годзьдзе вызваленьня БССР ад белапалякаў магутным калгасным прылівам

Бабруйск. (Па тэлеф. ад наш. кар.). Дзень вызваленьня Беларусі ад белапалякаў Бабруйскі раён сустракае новым калгасным прылівам і арганізацыяй новых калгасаў. За апошнюю дэкаду арганізавана 8 новых калгасаў.

Па вестках ад 44 калгасаў, у іх уступіла 274 новых бядняцка-сераднякіх гаспадарак а ў калгас імя Пяцігодкі ўступіла ў апошнія дні 20 гаспадарак, у Калгас «Свабода»—16, «Першага мая—12, «Сьвет»—30 гаспадарак.

У апошнія дні ў в. Падляды арганізаван калгас імя 1040. Ударныя тэмпы па калектывізацыі разгортвае Заратынскі сельсавет у якім за апошнюю дэкаду арганізована 5 новых калгасаў. Гэтае дасягненьне раён мае ў выніку прыстасаваньня мэтаду дачы сацыялістычных наказаў.

А.

Узнагароджаньне ганаровымі граматамі

У зьвязку са сьвяткаваньнем 10-гадовага юбілею вышэйшай школы БССР, Савет Народных Камісараў БССР пастанавіў узнагародзіць ганаровымі граматамі наступных навуковых працаўнікоў: т. т. Перабілу, Тэпіна, Шапавалава, Гурло, Нікольскага, Грэдынгера, Прыляжаева, Мелніх, Сакалоўскага, Рубашова, Корчыца, Камінскага, Маршака, Пракапчука, Манава, Выдрына і архітэктара Лаўрова, які будаваў Унівэрсытэцкі гарадок.

Слаўная XIII гадавіна

Беларускай дывізіі імя тав. Фрунзэ

Баявы шлях другой бальшавіцкай

13 год

Сёньня, у дзень сьвята 11-ці годзьдзя вызваленьня Савецкай Беларусі ад белапалякаў, другая беларуская імя тав. Фрунзэ сьвяткуе 13 год свайго існаваньня. Баявы шлях дывізіі, паліты крывёю лепшых сыноў пралетарскай дзяржавы, якія аддалі сваё жыцьцё за дыктатуру пралетарыяту, за вызваленьне Савецкага Саюзу і Савецкай Беларусі ад замежных акупантаў і белагвардзейшчыны.

1918 г... грозны час для краіны саветаў... На палёх вайны вырашалася пытаньне—быць ці ня быць? Барацьба за дыктатуру пралетарыяту выклікала да жыцьця сотні, тысячы атрадаў чырвонай гвардыі, некалькі такіх атрадаў змагаліся на Тамбоўшчыне і Разанщчыне і з іх склалася цяперашняя другая дывізія. Цэнтрам фарміраваньня быў горад Разань.

У вельмі цяжкіх умовах нараджалася дывізія: недахоп зброі, харчоў, дэзэртырства, уплыў клясава-варожых элемэнтаў. Але рэвалюцыйны ўздым, воля да перамогі, разуменьне сваіх клясавых задач і адданасьць партыі дапамаглі яе стварэньню.

Першыя бойкі

Красавік. 1919 г.... дывізія перакідваецца ў Самару, дзе ў яе рады ўліваюцца новыя сотні пралетараў-палітработнікаў, палітбайцоў. Дывізія зманцтавана, гатова да бою.

4-га мая... Першае баявое спатканьне з Калчаком. Да 16-га ліпеня дывізія пераможна змагаецца з ворагам, захапляе шмат населеных пунктаў. Пад моцным агнём войск Калчака другая дывізія пераходзіць раку Белую і адкрывае дарогу для далейшага наступленьня чырвоных. Першыя баі яшчэ больш узьнялі рэвалюцыйную сьвядомасьць байца і камандзіра.

Абараняем горад Леніна

Пасьля бойкі на раўэ Белай на дывізію ўскладаюцца ганаровыя задачы абараніць горад Леніна. Дывізія перакідваецца на паўночна-заходні фронт. Адразу з вагонаў яна ўступае ў чатырохдзённы бесьперапынны бой з банды Юдзеніча. Для дывізіі наступаюць самыя цяжкія дні. Ёй прышлося адступіць амаль да самых сьцен Ленінграду. Але праз некалькі дзён, папоўненая пралетарамі Ленінграду дывізія пераходзіць у рашучае наступленьне па ўсім фронце і канчае бы толькі тады, калі вораг разьбіты і заключаны мір з Эстоніяй.

Зіма 1920 г. для дывізіі перадышка. Яна ахоўвае мяжу з Эстоніяй, будуе масты, загатаўляе дровы і вядзе розныя гаспадарчыя работы.

За вызваленьне Беларусі

8-га ліпеня 1920 г. дывізія перакідваецца на Заходні фронт і прымае самы актыўны ўдзел у вялікім змаганьні за вызваленьне Савецкай Беларусі. Яна праходзіць слаўны шлях ад Бярэзіны да Варшавы. Бой за Берасьце цягнецца некалькі дзён. Дывізія нясе вялікія страты, але 3-га жніўня Берасьце пераходзіць у рукі Чырвонай арміі. Пасьля няўдалай спробы захапіць Варшаву, дывізія разам з іншымі часьцямі пераносіць на сабе ўвесь цяжар адступленьня пры бязупынных абходах у крыло і тыл.

Адна з брыгад дывізіі (зараз чацьверты чырвонасьцяжны полк) здабывае сабе вялікую славу. Акружаная з усіх бакоў у раёне м. Радашковічы, брыгада не здаецца на міласьць ворага. Сьцісьнуўшыся ў кулак, яна наносіць моцны ўдар і прабіваецца да сваіх, захапляючы шмат палонных і трафеяў. За гэту апэрацыю брыгада ўзнагароджана ордэнам Чырвонага сьцягу.

Пасьля сканчэньня вайны, дывізія да чэрвеня 1922 г. застаецца ў раёне Меншчыны і Барысаўшчыны, дзе ліквідуе банды і ахоўвае Савецкую мяжу.

У сакавіку 1923 г. дывізія становіцца нацыянальнай беларускай тэрытарыяльнай дывізіяй.

Баявыя традыцыі другой бальшавіцкай добра вядомы маладым чырвонаармейцам. Яны гатовы па першым заклiку партыі і Савецкай улады змагацца пад тымі баявымі сьцягамі, пад якімі змагаліся былыя байцы дывізіі.

Каробачка.

Слаўны юбілей

У дзень 13-ай гадавіны беларускай дывізіі імя Фрунзэ Менскі гарадзкі камітэт КП(б)Б шле шчырае пралетарскае прывітаньне кампалітскладу і байцом дывізіі.

Беларуская дывізія на фронтах грамадзянскай вайны (паўночна-ўсходнім і заходнім) пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі, паказала бліскучыя прыклады гераізму і адданасьці ў справе абароны заваёў Кастрычніцкай рэвалюцыі і ў барацьбе за дыктатуру пралетарыяту.

Нячуванымі тэмпамі пад кіраўніцтвам ленінскай партыі, краіна саветаў завяршае ў 1931 г. пабудову фундаманту сацыялістычнай эканомікі. Імпэрыялістычныя краіны шукаюць выхаду з вострага эканамічнага крызісу ў новай імпэрыялістычнай бойні супроць СССР.

Перад намі зараз, як і раней стаіць задача—быць гатове, усямерна ўзмацняць абароназдольнасьць краіны саветаў, павышаць сваю баяздольнасьць, каб даць рашучы адпор тым, хто паспрабуе напасьці на бацькаўшчыну сусьветнага пралетарыяту, хто паспрабуе перашкодзіць будаўніцтву сацыялізму ў СССР.

Гарадзкі камітэт КП(б)Б упэўнены, што другая беларуская дывізія пад кіраўніцтвам камуністычнай партыі будзе заўсёды гатова да пераможнага адпору.

Няхай жыве другая беларуская дывізія!

Няхай жыве Чырвоная армія і яе правадыр—камуністычная партыя!

За ўладаньне тэхнікай! Уперад да новых перамог!

Сотнямі новых калгасаў

сустракаюць бядняцка-серадняцкія масы вёскі 11-ю гадавіну вызваленьня БССР ад белапалякаў

Новымі калгасамі сустракаем гадавіну вызваленьня

Усебеларускі заклік у калгасы імя 11-ці годзьдзя вызваленьня Беларусі ад белапалякаў, абвешчаны газэтай «Калгасьнік Беларусі» выклікаў вялікі прыліў бядняцка-серадняцкіх гаспадарак у калгасы Заслаўскага раёну.

РК КП(б)Б мабілізаваў 22 членаў партыі і камсамольцаў у вёску для папулярызацыі закліку. Апроч, гэтага РК КП(б)Б даў дырэктыву ўсім таварышом камандыраваным у вёску для правядзеньня бягуча-палітычных гаспадарчых кампаній ўключыцца ў работу па правядзеньні Усебеларускага закліку.

Бядняки і серадняки вёскі Валоўшчыны арганізавалі новы калгас імя газэты «Калгасьнік Беларусі» куды увайшло 14 гаспадарак.

Гэты прыклад павінны ўзяць усе бядняки і серадняки раёну, каб яшчэ большым прылівам у калгасы і арганізацыяй новых калгасаў паказаць працоўным Заходняй Беларусі, якія знаходзяцца пад уціскам польскага фашызму, як працоўныя Савецкай Беларусі змагаюцца за лепшае жыцьцё, будуючы калектыўныя гаспадаркі.

Пад кіраўніцтвам камуністычнай пэрты бядняки і серадняки Заслаўскага раёну сустракаюць дзень 11-ці годзьдзя вызваленьня Савецкай Беларусі ад белапалякаў вялікім прылівам у калгасы—арганізацыяй новых калгасных гаспадарак.

Н. Г. Мядзьведзеў.

1. Гав. ТРАХІМОВІЧ, брыгадзір-ударнік калгасу «Камінтэрн», Слуцкага р., атрымаў прэмію на зьлёце. 2. Тав. КАЛУГІНА, прэміяваная брыгадзіра-ударніца калгасу «Шлях да сацыялізму», Гомельскага р. 3. Тав КАЗЛОЎСКІ, прэміяваны на зьлёце брыгадзір-ударнік калгасу «III Інтэрнацыянал», Жлобінскага р. 4. Тав. ДАВІДОВІЧ, брыгадзір-ударнік калгасу імя Дзяржынскага, прэміяваны на Усебеларускім зьлёце ударнікаў-калгасьнікаў.

Нашы дасягненьні да 11-й гадавіны вызваленьня

Рапарт камуны „Чырвонаармеец"

Мы, камунары чырвонаармейскай камуны «Чырвонаармеец», Магілёўскага раёну, у ліку 166 асоб рапартуем да XI гадавіны вызваленьня Беларусі ад белапалякаў аб нашых дасягненьнях.

Плян веснавой сяўбы камуны «Чырвонаармеец» выкананы на 106 проц.: трэба было засеяць 447 га, засеяна—474 га. Сіламі камуны на працягу веснавой пасеўкампаніі арганізаваны два новых калгасы з 28 гаспадарак. Камунары дапамаглі новым калгасам, якім ўзаралі 134 га. Апроч таго, найбольш адсталым калгасам камуна вызначыла пару коняй, 2 плугі і ўсю патрэбную зброю.

Камуна абяцае і ў далейшым уцягваць у калгасы ваколічных беднякоў і сераднякоў.

Камуна прыступіла да ўборкі сенажаці. Пачынаючы з 20-га чэрвеня, да 6-га ліпеня ўбрана 75 га канюшыны і 45 га сенажаці. Камунары даюць абяцаньне, што да пачатку жніва будзе поўнасьцю закончана ўборка сена.

Камуна «Чырвонаармеец» ударна правяла пяцідзёньнік правэркі і вучоту працы. Улічаны ўсе працадні і запісаны ў працоўныя кніжкі. Усе камунары забясьпечаны працоўнымі кніжкамі.

Камуна выканала заданьне па рэалізацыі пазыкі «3-га рашаючага» з перавышэньнем: паводле кантрольных лічбаў было вызначана 2.000 руб., а рэалізавана 2.500 руб.

Камуна прыступіла да полева гарадаў. Першая прапалка выканана на 80 проц.

Камуна вызначыла засілсаваць значную колькасьць зялёнай масы. Для гэтага заселена 29 га сілосных культур, апроч таго будзе засілсаваны ўвесь бульбяник і націньні гарадніны.

Сёлета праводзіцца значнае будаўніцтва ў камуне. Будуецца сьвіран на 4.000 цэнтнэры збожжа, заканчваецца будаўніцтва сталоўкі, клюбу, карэўніку на 300 галоў.

Тыя задачы, якія стаяць партыя і ўрад перад камунай «Чырвонаармеец» у трэцім рашаючым годзе пяцігодкі, будуць выкананы камунарамі з гонарам.

По даручэньні камуны «Чырвонаармеец».

Праўленьне.

Калгас імя 11-га ліпеня

Аднаасобнікі - беднякі і серадняки Крывота Сяла, Анусінскага сельсавету, Заслаўскага раёну, прачытаўшы на старонках газэт аб усебеларускім калгасным закліку 11-годзьдзя вызваленьня Савецкай Беларусі ад белапалякаў, успомнілі тыя катаваньні, якія 11 год назад перацярпела працоўнае насельніцтва Беларусі, ад белапольскіх гадаў.

У той-жа дзень беднякі і серадняки арганізавалі калгас імя 11 ліпеня, які аб'яднае 31 бядняцка-серадняцкую гаспадарку.

Зараз новы калгасьнікі па-ўдарнаму ўзяліся за падрыхтоўку да ўборачнай кампаніі, абагулілі ўвесь рабочы інвэнтар і жывёлу і з вялікім энтузіязмам заявілі: «Мы не адстанем ў рабоце ад старых калгасаў і па-ўдарнаму правядзем уборку».

Н. М.

Арганізавана 2 новых калгасы

У час вучотна-падатковай кампаніі па Полацкім раёне была разгорнута шырока растлумачальная работа па калектывізацыі сельскай гаспадаркі. У выніку гэтай работы ў Сястранскім сельсавеце арганізавана 2 новых калгасы: на Чэмесаўскім пункце «Гудок» з 20 гаспадарак, на Дайлідаўскім пункце «Чырвоны Будаўнік» з 15-ці гаспадарак.

Калгасы прыступілі да ўборкі сена. Рэшта калгасаў Сястранскага сельсавету таксама маюць вялікі прыліў.

Язэп Саўчанка.

Вёска калектывізавана на 100 проц.

Бядняки і серадняки вёскі Валоўскай Руды (Каралінскі раён) у ліку 52 гаспадарак у адзнаку 11-ці годзьдзя вызваленьня БССР ад белапалякаў уступілі ў калгас.

Зараз гэта вёска калектывізавана на 100 проц. Калгас па ўдарнаму правядзіць уборачную кампанію. У час уборкі сенажаці кожны дзень на працу выходзяць 35—40 чалавек касцоў і 40 жанчын. На 5-е ліпеня калгасам скошана і ўбрана 80 га сенажаці.

Пракапенка Ільля.

У бой за торф

Апошнія дэкады

ператварыць у дэкады штурму прарываў на тарфяным фронце

Да канца торфасэзону засталося некалькі дэкад. Ня гледзячы на гэта, мы ў пляне торфаздабычы маем вялікі прарыў. На 7-га ліпеня календарны плян торфаздабычы выкананы на 35 проц., а сэзонны плян—на 19,3 проц. Асобныя торфазаводы, як «Чырвоная Беларусь», «Чырвоны Сьцяг» і «Калектыўная Праца» нават не разгарнулі работы па здабычы торфу ў гэтым сэзоне. Што можа абазначаць выкананьне сэзоннага пляну на 0,6 проц. («Чырвоная Беларусь»), або 7,5 проц. («Чырвоны Сьцяг»)?

Дзе прычыны гэтых прарываў? Ці ёсьць тут «аб'ектыўныя» ўмовы, на якія можна спасылацца пры выкананьні пляну гэтага году. Такіх прычын няма. Тарфяная прамысловасьць Беларусі мае ўсе даныя для выкананьня і перавыкананьня плянаў торфаздабычы. Аб гэтым сьведчыць работа заводу. «Чырвоны Тарфянік», які ўжо перавыканаў свой плян, прыкладная работа брыгад т. Шчалкунова і Маслава, якія далі ўсесаюзныя рэкорды па дзённай здабычы торфу.

Толькі некалькі дзён таму назад мы пісалі аб прычынах ганебнага прарыву на Асінторфе. З усёй востраcьцю мы ставілі пытаньне аб тым, што невыкананьне пляну торфаздабычы Асінторфам стварае пагрозу апалавой базе БелДРЭСу.

З боку Белторфу да гэтага часу няма адказнасьці за выкананьне пляну здабычы.

Мы ўжо ня раз пісалі аб тым, што Белторф ня быў падрыхтаваны да пачатку тарфянога сэзону, што мэханічны сэктар Белторфу ў прыватнасьці, зусім ня быў падрыхтаваны да пачатку тарфянога сэзону. Мы ведаем факты, калі з-за адсутнасьці некаторых нязначных частак для машын, апошнія стаялі несабраныя на працягу цэлага месяцу.

Ня гледзячы на тое, што друк неаднаразова сыгналізаваў аб дрэнным пастаноўцы работы на торфараспрацоўках, аб адсутнасьці сапраўднага сацспаборніцтва і ўдарніцтва, мы да гэтага часу належнага эруху не назіраем.

Партыйна-прафэсыянальныя арганізацыі яшчэ да гэтага часу не павярнуліся тварам да брыгады, да паасобнага тарфяніка. Работа гэтых арганізацый не перанесена ў барак. І ня гледзячы на тое, што партыйна-прафэсыянальныя арганізацыі на торфараспрацоўках адказваюць за пастаноўку культурна-масавай работы, мы да гэтага часу гэтай адказнасьці не адчуваем.

Друк неаднаразова ўзьнімаў пытаньне аб шэфстве спажыўцоў торфу над торфазаводамі. Да гэтага часу ніводзін завод не праводзіць гэтага шэфства так, як гэта было чакаць.

Былі выпадкі, калі асобныя заводзкія арганізацыі нават адмаўляліся ад прынятьця гэтага шэфства. (Эльвод, Менск). Зразумелая рэч, што гаварыць аб дапамозе з боку спажыўцоў ня прыходзіцца. Трэба лічыць, што адсутнасьць якой бы то ні было дапамогі з боку спажыўцоў, ускладае на іх частку адказнасьці за прарыў у пляне торфаздабычы.

ЦК КП(б)Б сваёй пастановай аб торфапрамысловасьці ў БССР абавязаў усе партыйныя арганізацыі разгарнуць работу па пасьпяховым правядзеньні тарфянога сэзону. Але гэтая пастанова марудна выконваецца. Перад пагрозай невыкананьня знаходзіцца дырэктыва партыі, аб пераварэньні БССР у тарфяны Данбас.

Так далей працягвацца ня можа.

Час, які застаўся да канца торфасэзону, трэба скарыстаць на тое, каб узмацніць тэмпы барацьбы за торф. **Апошнія дэкады павінны стаць дэкадамі бальшавіцкай барацьбы за торф, дэкадамі самаправеркі і ліквідацыі прарываў, дэкадамі бальшавіцкага штурму.**

Ужо час рыхтавацца да вывазкі торфу.

Падрыхтоўку да вывазкі торфу трэба паставіць на баявыя бальшавіцкія тэмпы.

Б. Т.

Рабочыя торфазаводу „Новая Беларусь" слаба змагаюцца за торф

Бабруйск. 10-7. (БЕЛТА). Сэзонны плян здабычы торфу заводам «Новая Беларусь» выкананы толькі на 40 проц. Дзённае заданьне выконваецца брыгадамі ўсяго на 50—80 проц.

Апошнія дні брыгада тав. Палявікова зноў выйшла на першае месца, давёўшы дзённую выпрацоўку на 93 пр. пляну.

Брыгада Іванова ў апошнія дні давяла выпрацоўку да 36.000 цаглін, супроць 34.000 цаглін дзённага пляну.

Пазыка „3-га рашаючага"

Засталося 21 дзень

Да 1-га жніўня рэалізацыя і афармленьне пазыкі ў вёсцы павінна быць скончана

Саўгасы, калгасы, МТС! Вы зьяўляецеся апорнымі пунктамі па разьмяшчэньні пазыкі сярод вясковага насельніцтва

Рэдакцыі газэты „Савецкая Беларусь і ЦП саюзу фінансава-банкаўскіх работнікаў

Рапарт Азарыцкага раймясцкому саюзу фінансава-банкаўскіх работнікаў

Па Раймясцкоме супрацоўнікаў нашага саюзу 24 чалавекі, сума зарплаты—2385 руб., ахоплена падпіскай 24 чалавекі на суму 2670 руб. Згодна пастановы агульнага сходу мясцком ўзяў на сябе абслугоўваць па падпісцы 6 прадпрыемстваў, 2 установы, 8 калгасаў, 1 саўгас і 5 вёсак.

Агульным сходам вылучана 19 брыгадзіраў.

Праведзены сход сіламі нашага саюзу па 8 калгасах, дзе падпіска афармлена. 3 таварышы выехалі на 5 дзён па дапамозе вучоту працы ў калгасах, якім даручана правесьці належную работу па рэалізацыі пазыкі і ў астатніх калгасах.

Праведзены сходы па індывідуальным сэктары пакуль-што ў двух вёсках, дзе таксама ўтворана падпіска. Праца працягваецца.

Райупаўнаважаны Саюзу Фінансава-банкаўскіх работнікаў па Азарыцкім раёне

Ліакумовіч.

На 100 процантаў свайго заробку

Рабочыя і служачыя саўгасу Бачэйкава, **Бешанковіцкага раёну**, падпісаліся на пазыку «3-ці рашаючы год пяцігодкі», у ліку 124 чалавек на суму 6.150 руб.—на 100 проц. заработку і выклікаюць саўгасы трэсту Сьвінавод: Пачаевічы і Дзядзелева-Пашкова зрабіць тое-ж самае.

Раманенка.

На 500 працадзён

(Калгас «Камінтэрн», Лёзьнянскага).

На агульным сходзе калгасьнікаў быў заслуханы даклад аб пазыцы «3-га рашаючага году». Калгасьнікі з энтузіязмам сустрэлі выпуск гэтай пазыкі і адразу на сходзе падпісалася на пазыку 30 чалавек на 500 працадзён, што складае 85 проц. іх сярэдняга месячнага заработку.

Неабходна адзначыць, што найбольш актыўнымі ў гэтай справе зьявіліся жанчыны.

М. К.

Адмовілася ад падпіскі на пазыку

Настаўніцтва «О» групы Бабчынскай ЦКМ Шурпо Таньяна Мікіцічна адмовілася ад падпіскі на пазыку «Трэці рашаючы» ў той час, калі была пастановa раённай канфэрэнцыі асьветнікаў і сельскому, каб кожны асьветнік падпісаўся на 100 проц. заработку.

Таньбо такім настаўнікам.

Кушнер Цімох.

Сацспаборніцтва ў падпісцы

Рэалізацыя пазыкі «3-ці рашаючы» у Слуцку праходзіць з вялікім уздымам. Рэалізацыя па горадзе скончана.

Калгасы і саўгасы раёну таксама ад гораду не адстаюць. Так, рабочыя саўгасу «Івань», калгасьнікі калгасу «Нова-Белічы», імя Леніна, «Магуціна», «Вольнае жыцьцё» шырока разгортваюць паміж сабой сацспаборніцтва і ўдарніцтва. Яны падпісваюцца на 100 проц. месячнага заработку.

Алесь Шпакоўскі.

Уключыцца і ўзяць першае месца

ва ўсесаюзным конкурсе на лепшую ўборку і хлебазагатоўку

«Крестьянская газета» абвесьціла ўсесаюзны конкурс на лепшае правядзеньне калгасамі і МТС уборачнай і хлебазагатоўчай кампаніі.

У журы пад старшынствам тав. Калініна ўваходзяць т.т. Якаўлеў, Мікаян, Юркін, Маркевіч, Саркіс.

Пасьпяхова праведзеная пасеўная кампанія зьяўляецца вынікам вялікага энтузіязму, выяўленага калгасамі і МТС, дзякуючы шырока разгорнутаму сацспаборніцтва паміж сабою, налявымі брыгадамі, і паасобнымі трактарыстамі.

Вялікую ролю ў дасягненьні гэтых посьпехаў адыграў цэнтральны і раённы друк, арганізаваўшы волю мас да перамогі на пасеўным фронце.

Зараз перамогу веснавой сяўбы трэба замацаваць яшчэ больш пасьпяховай уборкай і шпаркім ператварэньнем ураджаю ў тавар, у прадукт спажываньня для шырокіх працоўных мас нашага Саюзу.

Абвешчаны ўсесаюзны конкурс павінен быць падхоплены ўсімі ўдзельнікамі веснавой пасеўнай, якія павінны бесклапотна ўключыцца ў яго і забясьпечыць тыя арганізацыйныя формы, якія дадуць магчымасьць выявіць ідучых наперадзе па галоўнейшых паказьніках.

Першым мерапрыемствам па конкурсе павінны быць арганізацыі усебеларускага журы і штабу кіраўніцтва конкурсам.

Раённыя партыйныя, прафсаюзныя і савецкія арганізацыі павінны таксама ўключыцца ў гэты конкурс і ўзяць на сябе поўную дапамогу яму.

МТС і калгасы павінны бездакладна абгаварыць і прапрацаваць пытаньні, зьвязаныя з абвешчаным конкурсам, разьбіцца на спаборныя брыгады, ствараць усе ўмовы, спрыяючыя ўдарнаму правядзеньню работы, арганізаваць насьцендгазэты там, дзе іх яшчэ няма, з асьвятленьнем ходу падрыхтоўкі і самага правядзеньня ўборачнай, малацьбы і рэалізацыі ўраджаю, выяўляючы пры гэтым лепшых ударнікаў, лепшых барацьбітоў за сацыялістычны ўраджай.

Па-баявому павінен уключыцца ў гэты конкурс цэнтральны і раённы друк, які на вопыце лепшых калгасаў і МТС, на аснове лепшых паказьнікаў работы паасобных ударнікаў арганізуе сельскагаспадарчую армію на лепшае правядзеньне ўборачнай і хлебазагатоўчай кампаніі.

Газэты у сваю чаргу павінны арганізаваць конкурс на лепшую рабселькораўскую карэспандэнцыю, якая асьвятляе выкананьне задач, пастаўленых усесаюзным конкурсам.

Усебеларускі рабселькораўскі зьезд павінен ў першы-ж дзень сваёй работы ўключыцца ў гэты конкурс, тут-жа намеціць рад мерапрыемстваў па лепшым ўдзеле ў ім і, разьехаўшыся на месцы, узьняць усю астатнюю рабселькораўскую масу на лепшае абслугоўваньне конкурсу.

Нашы 30 МТС на сваёй усебеларускай нарадзе, якая адбылася гэтымі днямі, ужо ўключыліся ў гэты конкурс і выклікалі на спаборніцтва МТС Заходняй вобласьці.

МТС у сваіх раёнах належыць галоўная арганізуючая роля ў гэтым конкурсе. Яны павінны выявіць лепшыя калгасы, уключыць іх у конкурс, арганізаваць у іх работу, укараніць правільную зьдзельшчыну, ажывіць у іх насьценныя газэты, арганізаваць селькораўскі актыў, найлепш абслужыць іх трактарамі і машынамі, ударная і бесьперабойная работа якіх будзе ўлічана пры выяўленьні паказьнікаў па ўдзеле саміх МТС у гэтым конкурсе і ў конкурсе, абвешчаным Трактарацэнтрам на лепшае скарыстаньне трактара.

Савецкая Беларусь, якая ў гэтым годзе пасеяла тэхнічных культур на 50-70 проц. больш, супроць даваеннага, здае сур'ёзнейшы экзамен па ўборцы і первічнай апрацоўцы гэтых культур.

БССР уключыўшыся ва ўсесаюзны конкурс павінна па-ўдарнаму змагацца за лепшае пасьпяховае правядзеньне ўборачнай і хлебазагатоўчай кампаніі, каб стаць на першае месца.

Б—л.

АПАВЯШЧЭНЬНІ

— 12-VII—г. г. а 7-й гадз. увечары пры Менскай Гар. КК-РСІ у залі Менгаркому (вул. Энгельса № 28) адбудзецца нарада работнікаў транспарту і клієнтуры па пытаньні, аб падрыхтоўцы да асеньня-зімовых перавозак.

На нараду павінны зьявіцца абавязкова і без спазьненьня прадстаўнікі ад наступных устаноў і арганізацый: Плодагародніны, Саюзхлебу, Райказпяднаньня, Сампрамсаюзу, Белдзяржсхабу, ТПО, Ваенпроекладу, упр. 41 буд. вучастку, Лесбелу, Гаржылсаюзу, Абкамтрэсту, Белмалжывёлсаюзу, Белторфу, Глаўдортрансу, Мясакамбінату, зав. «Комунар», ф-кі «Камунарка», Саюзкож, Эльводу, Менск к-ра Будаб'яднаньня.

Ад чыгункі: Варкалевіч, Васіленка, Землякоў, Рытэр і ад Саюзтрансу—Крылоў.

Менская Гар. КК КП(б)Б-РСІ.

Адказны рэдактар П. ШАСТАКОЎ.

ЦЫРК-КІНО-ТЭАТР

Мендзяржтэатр — СЁНЬНЯ гастроль расійскай опэры пад кіраўніцтвам Я. Е. Воўкава. АІДА музыка Вэрдзі. Пачатак а 8 гадзіне. Білеты ў раб. касе з 12-2 і з 4-6 г. У касе тэатру з 12-2 і з 5-9 гадз. увеч.

Дзяржцырк — СЁНЬНЯ І ШТОДЗЁННА. 1 гастроль эўрапэйскага атракцыёну ілюзіяністаў МАРЧЭС з яго трупай ді'путаў. 2. ДОНВАЛЬДА—Татарская трупа. 3. ЭРНАНІ—Музычныя эксцэнтрыкі. 4. АЎТАМАТ-ЛЯЛЬКА—Фроэ. 5. ЖАКЕЙ АЛЕКСАНДР. Пачат. а 8 г. 45 х. увечары. Білеты ў рабкасе. Апошні дзень ад' езду 12 ліпеня.

„Чырвоная Зорка" — Зьмежны фільм ЧЫКАГО. Звыш праграмы кінохроніка Саюзкіно № 31. Пачатак а 7, 8-45 і 10-30. Каса з 5 г.

Кіно-тэатр „Культура" — З 10 ліпеня новы савецкі прыгодніцкі фільм ТРАНСБАЛТ—у гал. ролі артысты МІНІШ. Звыш праграмы часопіс Белдзяржкіно № 12 —Ударны Койданаўскі раён. Пачатак а 7 гадзіне.

Кіно „ІНТЭРНАЦЫЯНАЛ" — Ната Вачнадзэ ў карціне ГЮЛІ. Звыш праграмы кіно-хроніка Саюзкіно. Пачатак 1 сэаносу а 7 гадз.

ВІЦЕБСКІ ВЭТЭРЫНАРНЫ ТЭХНІКУМ абвяшчае АСЕНЬНІ НАБОР студэнтаў. Умовы прыёму, як і ва ўсе тэхнікумы, згодна даведніку НКА. Асобы ня маючыя адукацыі за 7-годку, павінны з'явіцца ў тэхнікум 15—20 жніўня на іспыт. ПРЫЁМ ЗАЯЎ ДА 15 ЖНІЎНЯ г. г. Заняткі пачнуцца 1-га верасьня. Аб залічэньні будзе паведамлена сакрэтарам. Інтэрнатам і стыпэндыяй забясьпечваюцца ў першую чаргу: рабочыя, калгасьнікі, саўгасьнікі і батракі. ДАКУМАНТЫ НАКІРОЎВАЦЬ ПА АДРАСУ: Віцебск, Дырэктару Вэттэхнікуму. ДЫРЭКЦЫЯ.

АБ'ЯВА. Васілевіцкі Леспрамгасвуч абвяшчае АСЕНЬНІ НАБОР на 1-шы курс лесаэксплёатацыйнага і лесакультурнага аддзяленьняў: Школа рыхтуе ніжэйшы адміністрацыйна-тэхнічны персанал па лясных загатоўках і лясной гаспадарцы, а таксама скончыўшыя школу будуць прымацца ў ВНУ пасьля 2-х гадовай працы на вытворчасьці. ТЭРМІН НАВУЧАНЬНЯ—2 ГАДЫ. У школу прымаюцца скончыўшыя 7-годку, ШКМ. Да заяў далучаюцца наступныя дакументы (абавязкова ў арыгінале): 1. Аб адукацыі (пасьведчаньне аб скончэньні 7-мігодкі, ШКМ). 2. Аб узросьце (мэтрыка). 3. Медычнае пасьведчаньне аб стане здароўя паступаючага. 4. Анкета, засьведчаная партыйнымі, прафсыйнымі, альбо савецкімі ўстановамі. 5. Даведка аб карыстаньні бацькоў выбарчымі правамі. 6. Для сялян—акладны ліст, альбо засьведчаная копія яго аб падатку на 1930-31 г., а для саматужнікаў—адпаведны дакумант аб падатку на 1931 г. 7. Дакумант аб сацыяльным становішчы і матар'яльным стане паступаючага і яго бацькоў да рэвалюцыі і пасьля рэвалюцыі. 8. Дзьве фотографічныя карткі. 9. Паштовых марак на 30 кап. Узрост паступаючага павінен быць ня ніжэй 16 і ня вышэй 19 год. Заявы пасылаць у канцэлярыю школы (ст. Васілевіцы Зах. чыг. Леспрамгасвуч) да 15 жніўня 1931 г. Пачатак заняткаў з 1 верасьня г. г. Стыпэндыя ад 23 руб. 52 кап., якая пасьля 6-цімесячнай пасьпяховай вучобы павялічваецца да 44 руб. У першую чаргу стыпэндыяй будуць забясьпечаны [illegible] бядняні, калгасьнікі і батракі. Усе прыезджыя забясьпечваюцца інтэрнатам [illegible] пры школе на месцы. ПРЫ ШКОЛЕ МАЕЦЦА РАБФАК. Без паведамленьня школы абітурыемам прыезд забаронены. Адміністрацыя школы. 1—2

Цэнтральны Савет Асоавіяхіму БССР і Беларускае аддзяленьне „АБШ" гэтым паведамляе, што ў горадзе Віцебску АДЧЫНІЎСЯ БЕЛАРУСКІ ТЭХНІКУМ па барацьбе са шкодчыкамі і хваробамі ў сельскай і лясной гаспадарцы і па вывучэньні хімічнай справы, у які пачаўся набор студэнтаў па 1 курс у ліку 80 асоб, з якіх 40 месц для БССР з выкладаньнем на беларускай мове і 40 месц для Заходняй вобласьці з выкладаньнем на расійскай мове. Прыём будзе працягвацца да 1 жніўня г. г. Залічваюцца без іспытаў асобы, скончыўшыя 7-мігодку і іншыя ўстановы адпаведнай асьветы. Правілы прыёму—па даведніку НКАсьветы на 1930-31 навучальны год для паступаючых у ВНУ і Тэхнікумы. Усе члены ячэек Асоавіяхіму БССР і працаўнікі арганізацый Бел. АБШ жадаючыя паступіць у тэхнікум, пасылаюць на імя прыймовай камісіі пры тэхнікуме свае заявы з адпаведнымі дакумантамі і анкетаю, згодна з патрабаваньнямі даведніка НКАсьветы, па адрасу, г. Віцебск, Пляц Волі, 1. Правілы прыёму разасланы па райсаветах Асоавіяхіму МІС і РІП арганізацый Бел. АБШ. Аб залічэньні студэнтам Тэхнікуму, разьмеры вызначанай стыпэндыі і дні яўк для заняткаў, Тэхнікумам будзе паведамлена асобна. Цэнтральны Савет Асоавіяхіму БССР. Беларускае аддзяленьне „АБШ". 1—2 3

УРАЧЫСТАЕ ПАСЕДЖАНЬНЕ, ПРЫСЬВЕЧАНАЕ 10-ГОДЗЬДЗЮ ВЫШЭЙШАЙ ШКОЛЫ БССР, АДБУДЗЕЦЦА СЁНЬНЯ, 11-га ЛІПЕНЯ, а 7-й гадзіне ўвечары ў актавай залі Беларускага Дзяржаўнага Унівэрсытэту (Галоўны корпус, Ун'вэрсытэцкага гарадку). УВАХОД ПА ЗАПРАШАЛЬНЫМ БІЛЕТАМ. Камісія па сьвяткаваньню вышэйшай школы БССР

БЕЛДЗЯРЖВЫДАВЕЦТВА. СЭКТАР КНІГАРАСПАЎСЮДЖВАНЬНЯ. ПАСТУПІЛІ Ў ПРОДАЖ ДА РАБСЕЛЬКОРАЎСКАГА ЗЬЕЗДУ
1. Задачы бальшавіцкага друку. Цана 20 кап. Тыраж 5.000
2. Шаранговіч, Міцькоў і Курціс.—Тэмпы рашаюць. Цана 45 кап. „ 4.000
3. Пад сьцягам ударніцтва. Цана 32 кап. „ 7.000
4. Васілбойнікаў і Курціс.—На барацьбу за прамфінплян. Цана 20 кап. „ 10.000
5. У дапамогу фабрычна-друкавай газэце. Цана 30 кап. „ 5.000
Прадаюцца ва ўсіх кнігарнях Белдзяржвыдавецтва, спажыўкааперацыі і Саюздруку. Кіёск БДВ у памяшканьні зьезду прадстаўляе дэлегатам СКІДКУ 20 ПРОЦ.

ПАТРЭБНА машыністка, добра ведаючая беларускую мову, зьвяртацца ў рэдакцыю газэты „Савецкая Беларусь"

Нарсуд 1 вуч. гор. Менску, на падставе Прыгавару Суду ад 23 мая 1931 г. па 196 арт. КК з санкц. па 1 ч. 213 арт. КК, за нядбайныя адносіны да службовых абавязкаў абвяшчае грамадзкае ганьбаваньне гр. Яршову Базылю Мікітаву.

Нарсуд 1 вуч. гор. Менску, на падставе Прыгавару Суду ад 19 сакавіка 1931 г. па 197 арт. КК з санкц. па 1 ч. 213 арт. КК, за перавышэньне сваіх правоў абвяшчае грамадзкае ганьбаваньне гр. Гембіцкаму Адаму Янкаву.

Нарсуд 1 вуч. гор. Менску, на падставе Прыгавару Суду ад 19 сакавіка 1931 г. па 196 арт. КК з санкц. па 1 ч. 213 арт. КК, за нядбайныя адносіны да службовых абавязкаў абвяшчае грамадзкае ганьбаваньне гр. Будаю Ўладзімеру Янкаву.

Нарсуд 1 вуч. гор. Менску, на падставе Прыгавару Суду ад 19 сакавіка 1931 г. па 196 арт. КК з санкц. па 1 ч. 213 арт. КК, за нядбайныя адносіны да службовых абавязкаў абвяшчае грамадзкае ганьбаваньне гр. Лютынскаму Мікалаю Язэпаву.

Нарсуд 1 вуч. гор. Менску, на падставе Прыгавару Суду ад 23 мая 1931 г. па 196 арт. КК з санкц. па 1 ч. 213 арт. КК, за нядбайныя адносіны да службовых абавязкаў абвяшчае грамадзкае ганьбаваньне гр. Валодзька Пётры Іпалітаву.

Адрас рэдакцыі і выдавецтва: Менск, Пляц Волі, 17, першы паверх. Тэлефоны: адказны рэдактар—7-69, сакратара—4-78, сэктараў—6-15. Выдавецтва—2-44.
Падпісная плата: 1 месяц—1 руб. 3 м-цы—3 р., 6 м-цаў—5 р., на год—12 руб.

Главлітбел № 598

Друкарня імя СТАЛІЦА

ПРЭЗІДЭНЦКАЯ БІБЛІЯТЭКА РЭСПУБЛІКІ БЕЛАРУСЬ